

A photograph of a young child with blonde braids, wearing a bright yellow raincoat and a colorful rainbow-striped knit hat. The child is holding a transparent umbrella and has their hand outstretched, catching raindrops. The background is a soft-focus green landscape.

ANSVARLIGHEDSRAPPORT 2020

VandCenterSyd

DIT VAND · VORES ELEMENT

Forord 3

Forretningsmodel 4

Sådan tager vi ansvar 6

Drikkevand 8

Spildevand 14

Regnvand 20

Bæredygtig udvikling 24

Medarbejdere 28

Samfund 32

Virksomhed 36

Om rapporten 40

Bilag 1-6 41

Med vores nye visionsmål understøtter vi især fem udvalgte verdensmål.

Side 7

Vi rejser skov for at beskytte grundvandet for fremtidens generationer. I 2020 indgik vi aftale om skovrejsning ved vores vigtigste kildeplads.

Side 8

27,5 GWh grøn energi producerede vi i 2020. Det dækker mere end vores eget forbrug og gør os dermed energipositive.

Side 25

"Det at montøren kommer ud, og man har en god oplevelse med ham, er næsten det, der betyder mest."

Se hvad vores kunder siger om at få fjernaflæste vandmålere.

Side 33

Forord

Kære læser

Året 2020 blev på alle måder meget anderledes end forventet. Corona-pandemien kom til at overskygge alt og har betydet mange aflysninger af arrangementer og ændringer i arbejde og hverdag. Den 11. marts blev Danmark lukket ned, og VandCenter Syd sendte mere end halvdelen af medarbejderne på hjemmearbejde. Resten måtte møde på arbejde under nye vilkår – fordi vi som forsyningsvirksomhed sikrer en kritisk infrastruktur. Der skal stadig leveres drikkevand under en pandemi, og kunderne skal stadig kunne komme af med deres spildevand.

Det har krævet stor fleksibilitet at få hverdagen til at hænge sammen. Men med nye udfordringer kommer også nye løsninger. Særligt har det været en fordel at få udbredt brugen af virtuelle møder, som vi helt sikkert kommer til at fortsætte med – også efter corona. Vi har dog fået en klar bevidsthed om, at det betyder noget for mennesker at mødes. Nedlukningen har medført kollegialt og menneskeligt afsavn. I løbet af 2021 håber jeg, at vi alle kommer tilbage i en ny og mere fleksibel hverdag.

Vores nye strategi sætter samarbejdet med andre i fokus. Alle skal bidrage, hvis vi skal sikre en bæredygtig udvikling i verden. Lokalt samarbejder vi fx med grundejere, der aflaster kloakkerne ved at håndtere regnvand på egen grund. Når vi samtidig anlægger LAR-vejbede med samme formål, kan vi reducere kælderoversvømmelser og overløb til naturen.

Nationalt arbejder vi på at få viden og finde metoder, der kan reducere overløb og sikre et vandmiljø i god økologisk tilstand. Vi arbejder også fortsat på at håndtere udfordringen med pesticider i drikkevandet: Grundvandsbeskyttelse, kortlægning, analyser samt nye renseteknologier er nogle af de tiltag, der skal hjælpe os til at nå vores strategiske mål om drikkevand baseret på rent grundvand i 2050.

I 2020 har der generelt været fuld fart på udviklingsprojekter, som kan bidrage til en fortsat bæredygtig udvikling – ikke bare af VandCenter Syd, men af hele branchen. Meget af den viden, vi har fået gennem tidligere års udvikling og innovation, deler vi i dag med andre. Det gælder også internationalt, hvor fx vores enestående resultater inden for energiproduktion fra spildevandsrensning er en kilde til inspiration og læring for andre.

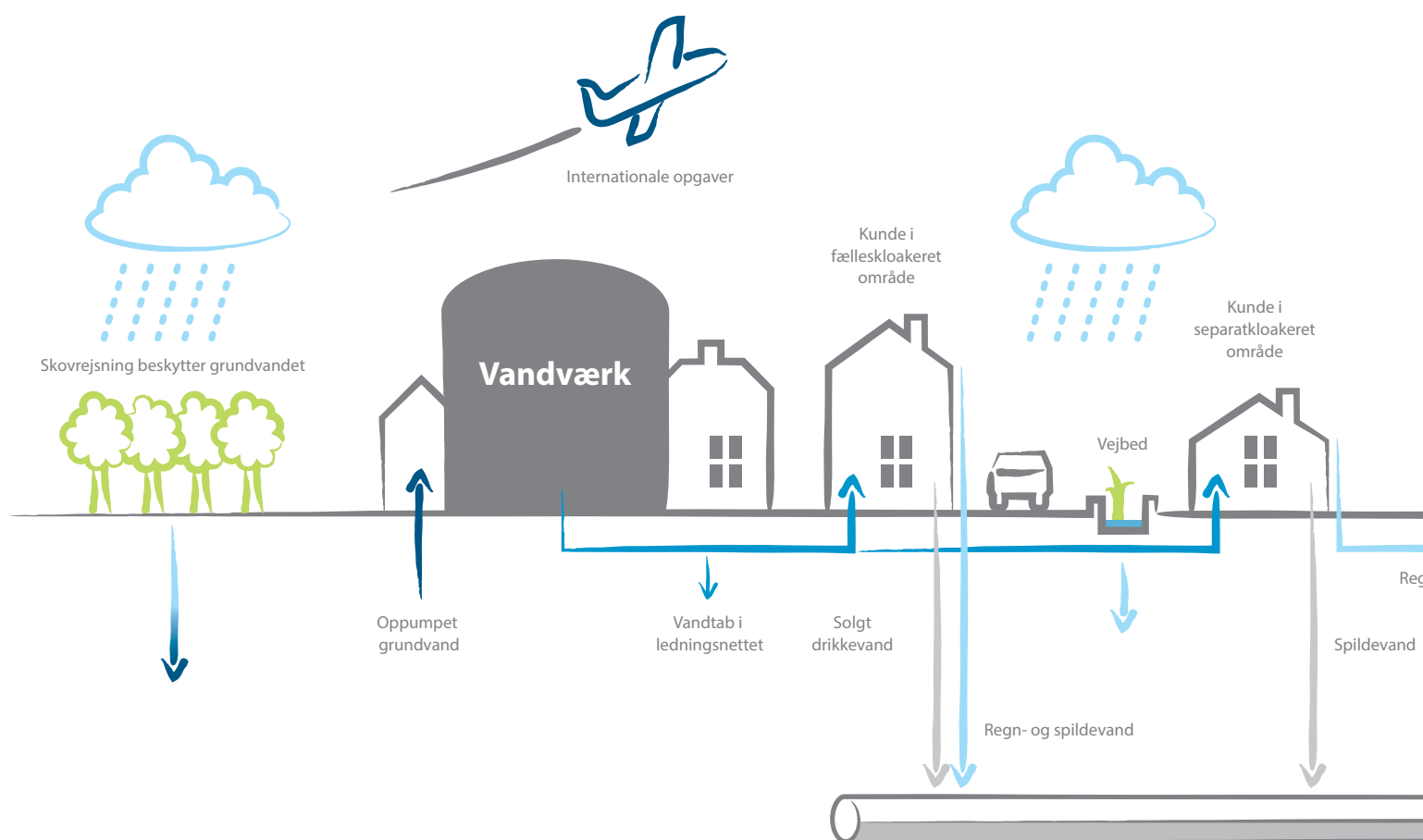
Samarbejdet med andre giver os meget – og vi ser mulighed for at udvide kredsen af samarbejdspartnere og gå på tværs af sektorer. Om vi skal mødes online eller i den fysiske verden betyder ikke så meget. Så længe vi deler det samme stærke ønske om at gøre en forskel.

Hvordan vi gør en forskel, kan du læse om i denne Ansvarlighedsrapport – der samtidig bekræfter vores fortsatte engagement i Global Compacts 10 principper for samfundsansvar. God læselyst!

Mads Leth
Direktør

Forretningsmodel

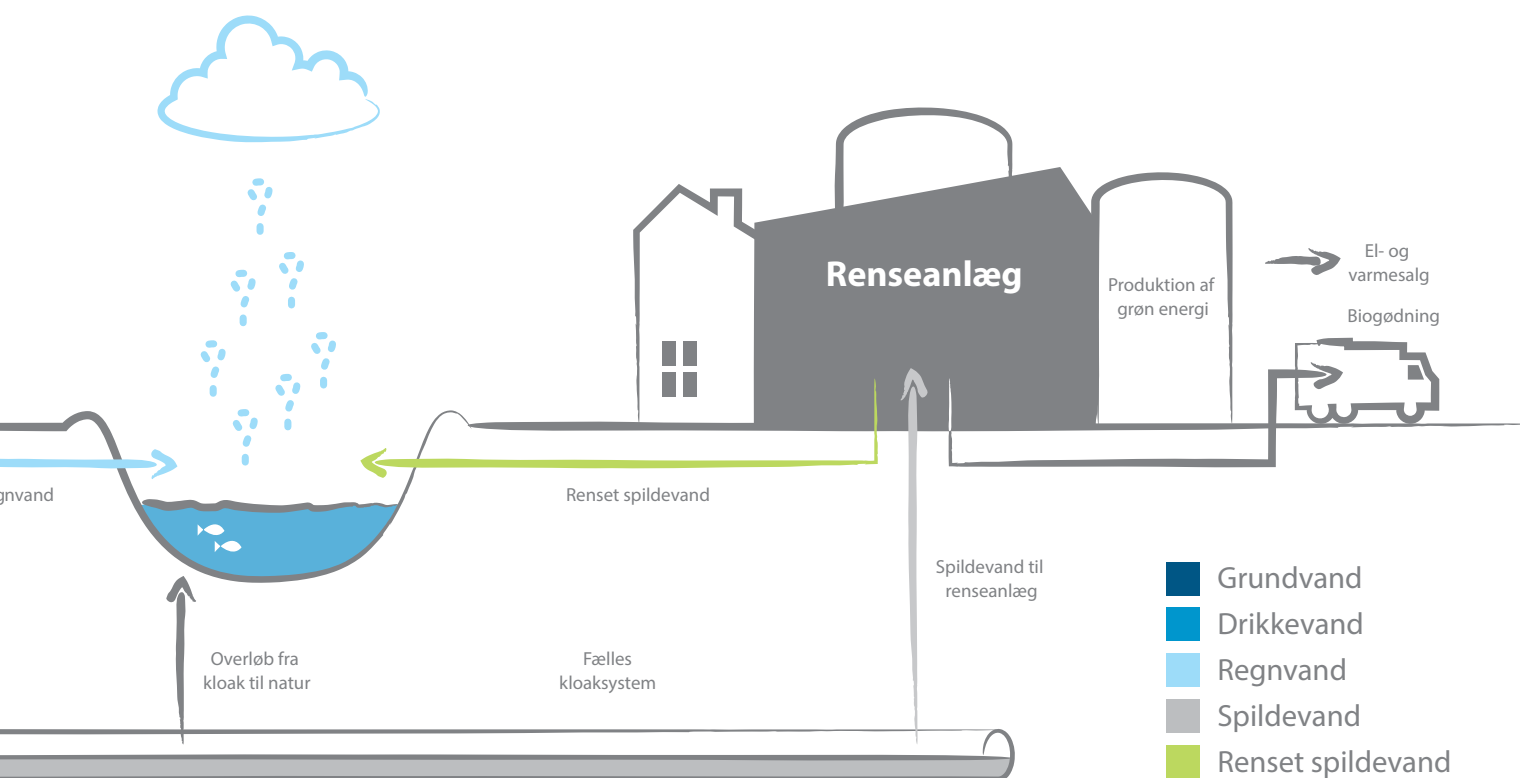

Vores mission

VandCenter Syd er et Danmarks største vandselskaber og ejes af Odense og Nordfyns kommuner. Vores mission er:

"Vand er grundlaget for liv – for mennesker og natur. Vi værner om vandet og går forrest i den bæredygtige udvikling.

Vi beskytter grundvandet og sikrer rent drikkevand. Vi tager os af spildevandet og er med til at skabe sunde vandmiljøer. Vi tager hånd om regnvandet og er med til at forme fremtidens grønne byer."

Vores forretning

Antal drikkevandsmålere	53.612 målere
Antal afregningsmålere af spildevand	79.407 målere
Solgt drikkevand	9,4 mio. m ³
Renset spildevand	29,4 mio. m ³

Sådan tager vi ansvar

På disse sider kan du læse om vores overordnede tilgang til ansvarlighed og bæredygtighed – og om fundament og rammer for vores arbejde.

Vores ansvar

Ansvarlighed er en grundværdi i VandCenter Syd. Som vandselskab er vi sat i verden til at tage ansvar for vores vigtigste fælles naturressource, vandet.

Men vores ansvar rækker videre endnu: Vi har også et ansvar for at sikre, at vores produktion er bæredygtig. Vi har et ansvar for at passe godt på vores medarbejdere. Og som offentligt ejet virksomhed har vi et særligt ansvar for at bidrage til samfundets udvikling – og for at udvikle vores virksomhed, så vi er bedst rustet til at løfte vores ansvar, også over for fremtidens generationer.

Derfor er ansvarlighed også grundstenen i vores integrerede ledelsessystem, der netop har til formål at hjælpe os med at sikre, at vi lever op til vores ansvar – hver dag og hele tiden.

Integreret ledelsessystem

Det integrerede ledelsessystem betegner det samlede system for ledelse og udvikling af vores virksomhed. Systemet skal kunne rumme læring og forandring, og det understøttes af konkrete dokumenter og redskaber – fx strategi, certificeringer, politikker og processer.

I vores virksomhedsstrategi for 2020-2024, "Sammen om bæredygtig udvikling", sætter vi fokus på vores kerneansvar som vandselskab inden for syv områder: drikkevand, spildevand, regnvand, bæredygtig udvikling, medarbejdere, samfund og virksomhed. De syv kerneansvarsområder udgør strukturen i denne Ansvarlighedsrapport – samt i vores virksomhedsplan, hvor vi planlægger det kommende års indsats.

Til hvert af områderne hører kerneløfter. Disse er overordnede målsætninger for, hvordan vi lever op til vores kerneansvar inden for de enkelte områder. Kerneløfterne ses i starten af hvert kapitel – og i 2021 vil der blive formuleret operationelle delmål til hvert af dem. Fra 2021 og frem vil også de fem langsigtede visionsmål for bæredygtig udvikling, der er formuleret i vores strategi, blive en del af rapporteringen i Ansvarlighedsrapporten.

Men vi nøjes ikke med at sætte ord på og sætte mål for vores ansvar. Vi handler på det. Det gør vi ved at have fokus på læring – både i hverdagen og mere langsigtet – og ved at justere den strategiske kurs i takt med, at verden bevæger sig, og vi lærer nyt. Se figur 1.

På side 36 kan du læse mere om vores arbejde med at implementere strategien og udvikle ledelsessystemet. På side 4 kan du læse vores mission, og du kan læse hele strategien på vand-center.dk/strategi.

Fem verdensmål i fokus

Figur 2: VandCenter Syd har valgt at sætte særlig fokus på fem af FN's verdensmål.

Visionsmål

Som et af Danmarks førende vandselskaber ser vi det som en naturlig del af vores ansvar at gå forrest i den bæredygtige udvikling. Derfor lyder vores vision:

Vi sætter et positivt aftryk på verden – og inspirerer andre til at gå samme vej.

Vi har desuden formuleret fem ambitiøse visionsmål, der adresserer de største bæredygtighedsudfordringer, vi står over for som vandselskab. De udtrykker, hvordan vi vil gøre vores vision til virkelighed, og fungerer som ledestjerner i vores daglige virke. De fem visionsmål ses i figur 3.

Globalt ansvar og verdensmål

Vi er en del af verden, og vores ansvar rækker langt ud over vores forsyningsområde. Derfor har vi tilsluttet os FN's Global Compact, der er 10 principper for ansvarlig virksomhed – og derfor støtter vi op om FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Vi har taget både principper og verdensmål til os og formuleret vores kerneløfter og visionsmål med afsæt heri.

Visionsmålene bidrager dermed til realiseringen af FN's verdensmål. Her har vi fokuseret på de fem verdensmål, hvor vi kan gøre den største forskel.

I figur 2 kan du se, hvilke verdensmål, det er – og i figur 3, hvordan de understøttes af vores visionsmål.

Certificeringer

Som en del af vores integrerede ledelsessystem er vi certificerede på fire standarder, der hjælper os med sikre styring og forbedring i vores arbejde:

- ISO 9001, kvalitet
- ISO 14001, miljø
- ISO 45001, arbejdsmiljø
- ISO 22000, drikkevandssikkerhed

Vi bliver auditeret på vores certificeringer to gange om året af et eksternt bureau, ligesom vi selv gennemfører to årlige interne audits. Vi blev i 2020 recertificeret via et nyt eksternt certificeringsorgan.

Verdensmål og visionsmål

	Vores fem udvalgte verdensmål				
Vores visionsmål	6 RENT VAND OG SANITET	7 BÆREDYGTIG ENERGI	9 INDUSTRI, INNOVATION OG INFRASTRUKTUR	12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION	14 LIVET I HAVET
Drikkevand baseret på rent grundvand i 2050	●				
Et vandmiljø i god økologisk tilstand i 2027	●		●	●	●
Klimaneutral i 2050		●	●	●	
Verdens mest ressourceeffektive vandselskab i 2030				●	
Fremtidssikret, fleksibel og bæredygtig infrastruktur til håndtering af det samlede vandkredsløb i 2050	●	●	●	●	●

Figur 3: Oversigt over, hvilke visionsmål der understøtter de fem FN-verdensmål, VandCenter Syd har valgt at fokusere på.

Drikkevand

Grundvand dannes af vand, der fra overfladen siver ned i jorden og danner grundvandsmagasiner. På vores kildepladser pumper vi det op til vores vandværker, hvor det iltes og filtreres, hvorefter vi leverer det som drikkevand til vores kunder.

Kerneløfter: Drikkevand

- Vi beskytter grundvandet
- Vi leverer drikkevand af høj kvalitet
- Vi sikrer en stabil forsyning af drikkevand
- Vi producerer drikkevand med respekt for vandets naturlige kredsløb, klima og miljø

Skovrejsning beskytter grundvandet

For at beskytte fremtidens grundvand er vi med til at plante skov ved vigtige kildepladser. I disse områder stiller vi krav om, at må der fx ikke anvendes sprøjtegifte.

I 2020 indgik vi en partnerskabsaftale med Hedeselskabet om privat skovrejsning ved vores vigtigste kildeplads, Holmehave. Målet er at plante op mod 300 hektar skov over en femårig periode. I samarbejde med Assens Kommune er det desuden lykkedes at få betinget tilsagn om støtte til en såkaldt **"multifunktionel jordfordeling"**. Målet er, at den nye skov kommer til at ligge side om side

med et vådområdeprojekt, der vil give yderligere beskyttelse af kildepladsen mod forurening.

Også omkring Lindved kildeplads forventer vi sammen med Odense Kommune og Naturstyrelsen at kunne plante skov. Odense Kommune har sat 13 mio. kr. af, og en samarbejdsaftale er på vej, så vi i 2021 kan arbejde videre med projektet.

Solgt drikkevand

9,4
mio. m³

Vandtab

3,6%
i ledningsnettet

Vi arbejder for drikkevand af høj kvalitet

Hver dag leverer vi godt drikkevand. Vi har et højt niveau af kvalitetskontrol og leverer mere end 9 mio. m³ vand til vores kunder om året.

En af de store udfordringer, vi håndterer i hverdagen, er de seneste års fund af pesticidrester i grundvandet. I Danmark er der en lav tærskel for, hvad drikkevandet må indeholde – og vi ville gerne ligge endnu lavere. Den gode margin har vi dog ikke kunne opretholde, da vores indvinding også skal tage hensyn til bl.a. forsyningssikkerhed og naturen ved vores kildepladser.

Vi arbejder hele tiden på at blive klogere på udfordringen med pesticider og måder at håndtere den på:

- Vi deler viden. Fx har vi sammen med fire andre forsyninger startet et samarbejde - *InSa Drikkevand* - for at styrke indsatsen på pesticidområdet. Her blev der i 2020 sat to projekter i gang for at give os mere viden, bl.a. om hvordan problematikken håndteres i andre europæiske lande.
- Vi har bidraget til udvikling og test af et nyt dataværktøj, der kan bruges til vurdering af grundvandets pesticidsårbarhed og input til, hvor nye borer kan placeres.
- Vi overvåger nøje drikkevandets kvalitet. Ud over at teste vores vand ved hjælp af den obligatoriske analysepakke, tester vi også proaktivt for andre stoffer. I 2020 testede vi fx med den analysepakke, Miljøstyrelsen bruger i sin massescreening af grundvandet for nye stoffer. Vi havde ingen fund over grænseværdien.
- Vi overvejer rensning af vandet direkte ved de drikkevandsboringer, der er forurenet med pesticidrester. Læs mere i kapitlet **Bæredygtig udvikling**.

På vandcenter.dk kan du læse mere om, hvordan vi håndterer udfordringerne og sikrer høj drikkevandskvalitet.

Vores kunder kan trygt drikke vand fra hanen.

Grundvandsprisen 2020

VandCenter Syd uddeler hvert år en **Grundvandspris** for at belønne dem, der gør en særlig indsats for det danske grundvand. Prisen er på 50.000 kr. og gik i 2020 gik til chefkonsulent Liselotte Clausen fra HOFOR, der gennem mange år har ydet en stor indsats i forhold til at afdække omfang af og handlemuligheder ved pesticider og biocider i grundvandet.

Liselotte Clausen er desuden én af nøglepersonerne i et nystartet innovationssamarbejde om pesticider under **Den Danske Vandklynge** og bidrager dermed til en tværgående national indsats for grundvandet. Her får hun prisen overrakt af direktør for VandCenter Syd, Mads Leth.

Sløjfning af private brønde og borer

Vores kunder kan også hjælpe med at beskytte grundvandet. Hvis man har en gammel brønd, kan den nemlig udgøre en risiko for forurening af grundvandet. I 2020 tilbød vi derfor **gratis nedlæggelse** af gamle brønde og borer for privatpersoner, der bor i nærheden af vores kildepladser ved Dalum, Lunde og Lindved, og det tilbød takkede over 30 grundejere ja til.

Gammel vandboring på privat grund.

Sekretariat for grundvandsbeskyttelse

I vores indsats for grundvandsbeskyttelse er samarbejde på tværs af kommunegrænserne vigtigt. Derfor har vi sammen med DTU og fire andre vandselskaber etableret et sekretariat for samarbejde og videndeling om bl.a. grundvandsbeskyttelse. Formålet er at sikre fremtidens drikkevand i Danmark med særligt fokus på problematikken med pesticidforurening.

Få overskridelser på vandkvalitet

I 2020 har vi haft et tilfælde med overskridelse af bakterietal på en vandprøve udtaget hos en forbruger. Derudover har vi ved egenkontrol haft yderligere otte af disse overskridelser. I et enkelt tilfælde har vi også målt en overskridelse af pesticidresten desphenylchloridazon på Lindvedværket. Alle sager er håndteret i tæt samarbejde med myndighederne, og der var i ingen af tilfældene risiko for forbrugernes sundhed.

Giftig ørnebregne ved Elmelund Skov.

Naturlige toksiner

Gennem de seneste fire år vi været en del af et stort internationalt **projekt**, der undersøger naturlige toksiner i bl.a. grundvandet.

Ved vores kildepladser er der enkelte steder fundet områder med giftige planter, der kan udskille toksiner til vandet - men der er ikke fundet spor i grundvandet. Med den viden, der er opnået gennem projektet, vurderes det ikke, at naturlige toksiner udgør en risiko for vores drikkevand. Projektet afsluttes i løbet af 2021.

Vandets hårdhedsgrad

16-19 °dH

Blødgjort vand

Grundvandet i vores indvindingsområde indeholder meget kalk, og drikkevandet betegnes som temmelig hårdt. Af kundeundersøgelser kan vi se, at blødgøring af drikkevand optager vores private kunder. I undersøgelsen fra 2020 svarer 96 % ja eller måske til, at de er interesseret i, at VandCenter Syd blødgør drikkevandet. Af dem er 83 % villige til at betale en prisstigning på 2-3 kr. pr. m³, hvis de kan få leveret blødgjort vand fra os.

De seneste år har vi kørt forsøg med en ny metode til blødgøring af vandet med henblik på at kunne levere blødgjort vand til Nyt OUH fra 2022. I 2021 vil vi beslutte hvilken metode, vi sætter i drift. Herefter vil der være et godt grundlag for at vurdere, om vi vil anbefale at imødekomme kundernes ønske om blødgøring af vandet. Den endelige beslutning skal tages af vores myndighed, Odense Kommune.

Renovering af Holmehaveværket

I 2020 gennemførte vi et større renoveringsprojekt på Holmehaveværket. Det tog ca. syv måneder og har resulteret i forbedringer på flere fronter:

- Arbejdsmiljø og -sikkerhed er blevet bedre, da klaringsbeholdere nu rengøres fuldautomatisk, hvilket sparer vores medarbejdere for en hård manuel opgave. Samtidig er beholderne nu lukkede, hvilket øger sikkerheden.
- Vi har etableret to mindre klaringsbeholdere, som giver os øget fleksibilitet og sikrer en langt bedre rensning af det skyllevand, vi udleder. Samtidig sker udledningen nu med en lavere hastighed, hvilket er mere skånsomt for det vådområde, der udledes til.

- Drikkevandssikkerheden er blevet endnu bedre, idet værkets rentvandsbeholder er blevet tætnet og bedre sikret. Der er installeret UV-anlæg som en ekstra sikring mod mikrobiel forurening af drikkevandet.

Projektet har kostet godt 8 millioner kroner ud af vores årlige investeringsbudget for drikkevand på ca. 40 millioner kroner. På vandetsvej.dk kan du læse mere om, hvad der foregår på et vandværk.

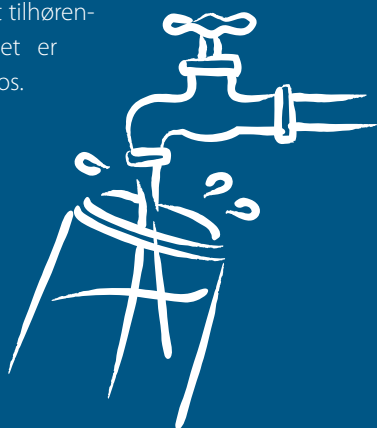
Corona-hverdag

Mens mange i 2020 måtte arbejde hjemmefra pga. corona, så mødte vores driftsmedarbejdere stadig fysisk på arbejde, da de varetager en samfundskritisk funktion. Vi

har således kunne opretholde en sikker og stabil drift – både på levering af drikkevand og håndtering af spildevand i vores forsyningsområde.

Nye kunder

Ved indgangen til 2020 overtog vi knap 200 kunder fra Lindved Vandværk. Overtagelsen skyldes, at der var indhold af pesticider over grænseværdien i Lindved Vandværks egne borer, og at bestyrelsen ikke havde mulighed for at finde rent grundvand andre steder i området. Vandværket er derfor nedlagt, mens det tilhørende ledningsnet er overdraget til os.

Grundvandskronen

Du betaler 1 kr. til grundvandsbeskyttelse for hver m³ vand, du bruger. Det gav os i 2020 i alt 9,4 mio. kr. til formålet.

Spildevand

Når vores kunder har brugt vand, løber det i kloakken og ledes til vores renseanlæg. Her renser vi vandet og sender det tilbage til å, fjord og hav. Det giver os både et vigtigt ansvar for folkesundheden – og for at passe godt på den våde natur omkring os.

Kerneløfter: Spildevand

- Vi afleder spildevand stabilt og sikkert
- Vi renser spildevandet med respekt for livet i åer, fjord og hav
- Vi udnytter spildevandet som ressource

Fremtidens renseanlæg

At rense spildevand er i dag en kompliceret affære, som kræver store mængder plads og energi. Men det kan en ny teknologi, vi tester, måske lave om på.

Teknologien Membrane Aerated Biofilm Reactor er en metode til at belufte spildevand ved hjælp af tynde membraner. Beluftning – hvor der tilføres ilt – er en central proces i biologisk rensning af spildevand og derfor et vigtigt element på renseanlægget. Men traditionelle beluftningsanlæg er store, ressourcekrævende og udnytter ikke den tilførte ilt optimalt.

Med membranteknologien tilføres kun den mængde ilt, der er nødvendig for rensningen, og ilten fordeles effektivt i spildevandet. Det giver basis for store energibesparelser.

I 2020 arbejdede vi videre med fuldskalatest af membranteknologien på Ejby Mølle renseanlæg. Testen har givet lovende resultater, der er ved at blive dokumenteret i videnskabelige artikler. Vi ønsker at arbejde videre med teknologien og har søgt EU-midler til et større demonstrationsanlæg.

Tynde membraner i net sparer plads og giver effektiv beluftning af spildevandet.

Overløb og vandmiljø

Medierne satte i 2020 fokus på de spildevandsoverløb, der hvert år sker til den danske natur.

Overløb sker ved kraftige regnskyl, hvor der ikke er plads nok i kloaknettet. Det er en slags "ventil", der skal forhindre det regnfortyndede spildevand i at løbe op gennem riste og afløb i fx privat beboelse.

Rekordvåd vinter gav større overløb

Vores myndighed tillader en vis mængde overløb ud fra en statistisk gennemsnitsberegning, og hvert år indberetter vi mængde og antal af overløb. I 2020 lå mængden af overløb over denne gennemsnitsberegning. Det skyldes meget vådt vejr, særligt i februar. Årets første kvartal var det vådeste i 10 år, og det skabte ekstra pres på kloaknettet og vores renseanlæg.

Regnvand ud af kloakkerne

Overløb belaster vandmiljøet, og derfor arbejder vi på at reducere dem. Én metode er at øge kapaciteten i kloaksystemet med større rør og bassiner, så det kan rumme mere vand. Det er dog ikke praktisk eller økonomisk muligt at undgå overløb med større rør alene. Det gælder i højere grad om at holde regnvand ude af kloakkerne, enten ved at lave separate rør til regn og spildevand, eller ved at håndtere regnvandet lokalt, hvor det falder. Det kan du læse om i kapitlet **Regnvand** på side 20. I dag er ca. 60 % af vores ledningsnet separatkloakeret, og ved nye udstykninger holdes regnvand og spildevand altid adskilt.

Bedre viden om overløb

I dag er data om overløb ofte behæftet med stor usikkerhed. Det vil vi ændre på med et nyt **udviklingsprojekt** i samarbejde med andre danske forsyningsselskaber, universiteter og virksomheder. Projektet skal udvikle nye målemetoder til at give langt mere præcis viden om overløbenes mængde, sammensætning og

påvirkning af lokale vandmiljøer. Med den viden bliver det muligt at udvikle bedre styring af kloaknet og overløbsbygværker, så man kan sætte ind lige præcis dér, hvor det hjælper miljøet mest. Projektet fik tildelt midler i slutningen af 2020 og gennemføres i perioden 2021-2023.

Fejl på sensor gav overløb til Odense Å

I en periode på næsten fire måneder skete der utilsigtede overløb til Odense Å fra et overløbsbygværk nær Ejby Mølle renseanlæg i Odense. En fejl på en sensor fik et spjæld til at stå åbent, så opblandet regn- og spildevand løb ud i åen ved regnvejr. Fejlen blev opdaget og repareret i januar 2020, og hændelsen er indberettet til Miljøstyrelsen og Odense Kommune. Overløbet burde ikke være sket, og vi tog sagen meget alvorligt. Vi har ændret vores organisering og skruet op for overvågningen af målinger og alarmer på kloaksystemet, suppleret med månedlige procesmøder. Vi har desuden investeret i udstyr til flowmåling på det berørte overløbsbygværk.

Vi har

8

renseanlæg

175

overløbsbygværker

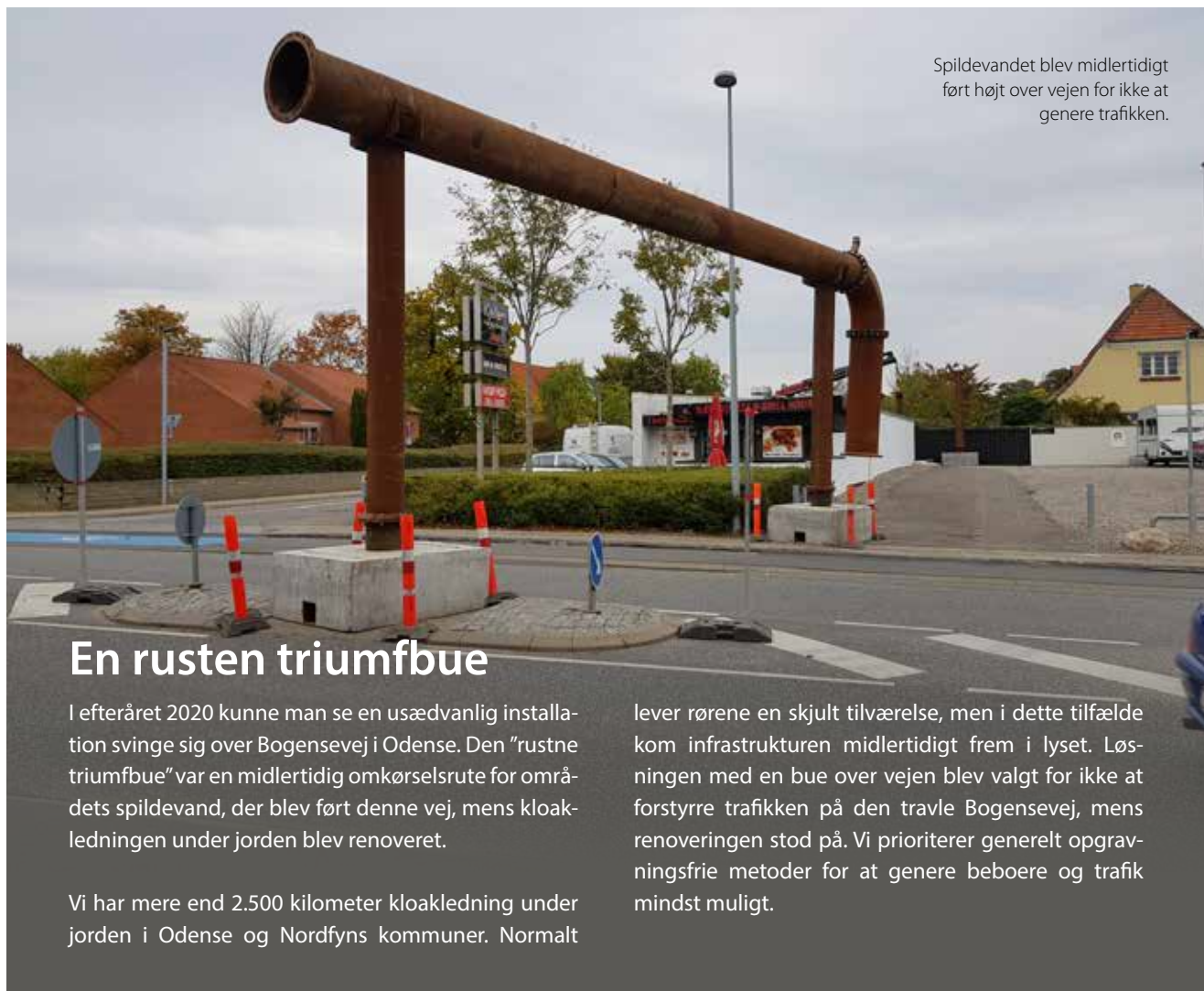

Nyt anlæg og farvel til en lorteopgave

Ejby Mølle renselanlæg er Odenses største og modtager dagligt store mængder spildevand – op til 6.900 m³ i timen. I renselanlæggets første del fjernes "det klumpede" som fx toiletpapir, madrester, sand og diverse affald. Rensedyret har dog i de senere år haft svært ved at følge med. Når der var stor belastning på anlægget, kunne udstyret stoppe til og give medarbejderne en rigtig lorteopgave: At skovle og spule udstyret fri for ildelugtende affald med hårdt manuelt arbejde.

I 2020 tog derfor vi hul på en omfattende renovering af renselanlæggets indløbsdel, hvor problemet opstod. Med det nye udstyr kan anlægget håndtere større mængder affald uden at stoppe til og løbe over. Samtidig bliver vandet rensat bedre end før, hvilket giver mindre slid på resten af renselanlægget. Og som en tredje vigtig gevinst bliver arbejdsmiljøet bedre for vores medarbejdere.

Renoveringen afsluttes i 2021 og forventes samlet at koste 26 mio. kr. ud af vores årlige investeringsbudget for spildevand på ca. 200 mio. kr.

Spildevandet blev midlertidigt ført højt over vejen for ikke at genere trafikken.

En rusten triumfbue

I efteråret 2020 kunne man se en usædvanlig installation svinge sig over Bogensevej i Odense. Den "rustne triumfbue" var en midlertidig omkørselsrute for områdets spildevand, der blev ført denne vej, mens kloakledningen under jorden blev renoveret.

Vi har mere end 2.500 kilometer kloakledning under jorden i Odense og Nordfyns kommuner. Normalt

lever rørene en skjult tilværelse, men i dette tilfælde kom infrastrukturen midlertidigt frem i lyset. Løsningen med en bue over vejen blev valgt for ikke at forstyrre trafikken på den travle Bogensevej, mens renoveringen stod på. Vi prioriterer generelt opgravningsfrie metoder for at genere beboere og trafik mindst muligt.

Håndværk der holder

Kloakrør er bygget til at holde længe. I 2020 fornyede vi et kloakrør i Pjentedams-gade, der med over 150 år på bagen er ét af Odenses ældste. Selve røret er bygget af mursten i 1868. Det blev tætnet inde-fra ved hjælp af en såkaldt strømpeforing, som gør det muligt at renovere kloakken uden at grave hele vejstrækningen op. Kloakken er vigtig infrastruktur, og efter foringen forventer vi, at kloakrøret kan holde de næste 75 år.

Stykke af muret kloakrør fra samme periode som kloakken i Pjentedamsgade.

Pyrolyse gør slammet til biokoks, der kan bruges som gødning.

Pyrolyse gør slam til værdifuld gødning

Du kender måske **pyrolyse** som noget, der kan rense ovnen derhjemme. Men det er også en teknik, som kan for-vandle spildevandsslam til et effektivt gødningsprodukt. I 2020 designede vi et pyrolyseanlæg, som i 2021 skal opfø-res på Sønder sø renseanlæg som ét af de første i verden.

Med pyrolyseteknikken damp tørres slammet og varmes op til 650 grader under iltfattige forhold. Denne proces bevarer næringsstoffer og mineraler, men fjerner mange uønskede stoffer som fx plastic. Slutproduktet er biokoks, et næringsrigt granulat, der ligner knust grillkul og er velegnet som gødning. En stor fordel ved teknikken er, at den re-ducerer mængden af slam med op mod 90 % og dermed gør det lettere og bil-ligere at håndtere. Med pyrolyse undgår man desuden, at spildevandsslammet afgiver drivhusgasser som metan og lat-tergas, som det er tilfældet i dag, hvor slammet komposteres eller køres på marker som biogødning.

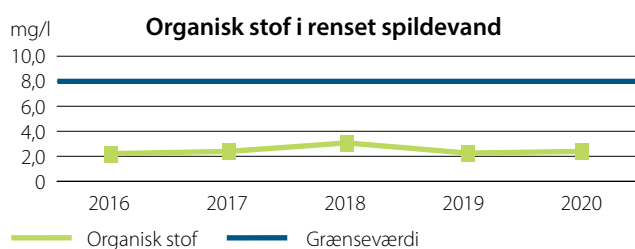
Ilt i det rensede spildevand

Loven stiller en række **krav til det rensede spildevand** for at sikre gode betingelser for dyr og planter i de vandmiljøer, som vandet ledes ud til. Ét krav handler om ilt i vandet. I 2020 skete det tre gange, at vandet fra et af vores renselanlæg ikke havde tilstrækkeligt højt iltindhold. I hvert tilfælde har vi undersøgt årsagen og behovet

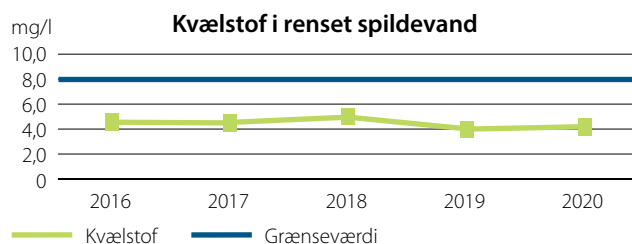
for evt. justeringer på renselanlægget. De tre situationer vurderes ikke at have haft nogen stor påvirkning af vandmiljøet, da de enten var kortvarige (under et minut) eller skete, mens vandmængden fra anlægget var lille. Alle tre tilfælde er indberettet til myndighederne.

Vi overholder kravene til rensning af spildevand

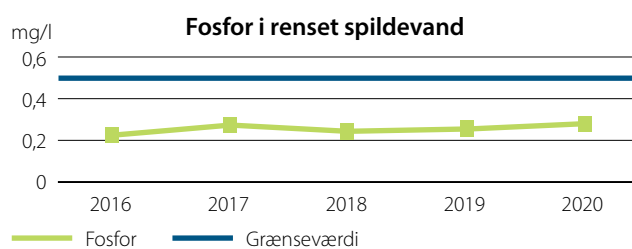
Det rensede spildevand undersøges for indholdet af organisk stof, kvælstof og fosfor, se figur 4, 5 og 6. I 2020 var vi under de lovmæssige grænseværdier for alle tre stoffer.

Figur 4: Indhold af organisk stof i det rensede spildevand (mg/l).

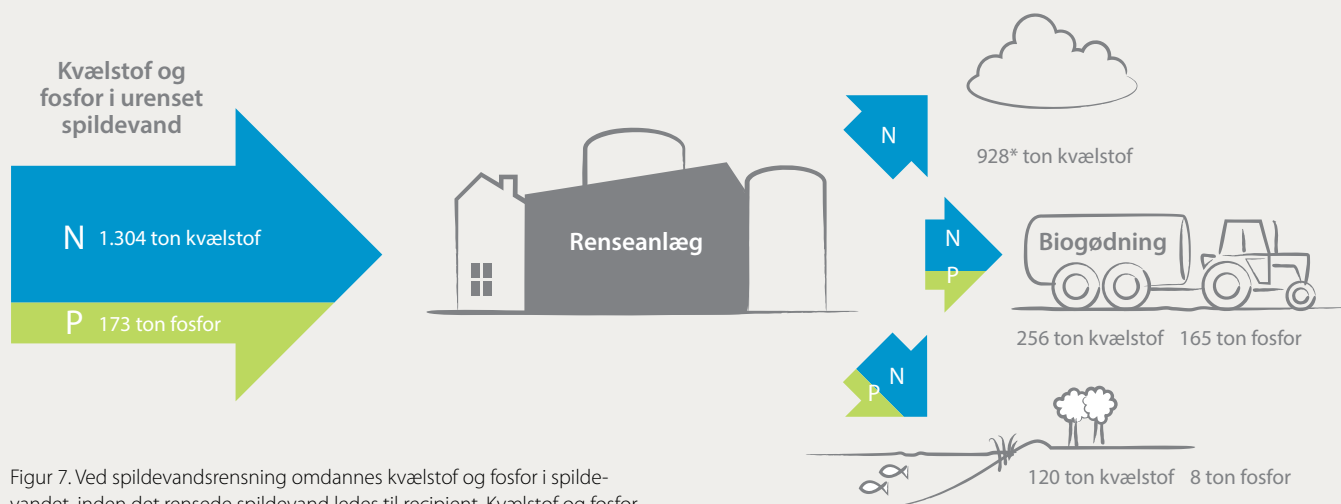

Figur 5: Indhold af kvælstof stof i det rensede spildevand (mg/l).

Figur 6: Indhold af fosfor stof i det rensede spildevand (mg/l).

Rensning fjerner kvælstof og fosfor

Figur 7: Ved spildevandsrensning omdannes kvælstof og fosfor i spildevandet, inden det rensede spildevand ledes til recipient. Kvælstof og fosfor bindes i biogødningen og noget kvælstof omdannes til frit kvælstof, som er uskadeligt i atmosfæren.

* Estimeret værdi.

Regnvand

Vi har som vandselskab ansvar for at bidrage til en velfungerende og bæredygtig håndtering af regnvand – for at beskytte naturen mod forurening og samfundet mod oversvømmelser.

Kerneløfter: Regnvand

- Vi tager hånd om regnvand – og sammen beskytter vi mennesker og miljø mod oversvømmelser
- Vi udvikler vores infrastruktur, så vi er klar til at håndtere klimaforandringer
- Vi bidrager til udviklingen af grønne byer

Tilplantning af vejbed.

Lokal afledning af regnvand (LAR) - en metode med merværdi

Vi har i VandCenter Syd i mere end ti år anvendt LAR som metode. LAR-anlæg håndterer regnvand lokalt på overfladen og mindsker presset på spildevandskloakkerne. Vi har i årenes løb anlagt forskellige LAR-løsninger: vejbede, bassiner, permeabel asfalt, render mv. Hovedprincippet i disse løsninger er, at de nedsiver, forsinker, magasinerer og/eller fordamper regnvand. Alt sammen for at aflaste kloaksystemet. LAR-anlæg ligger oftest omkring jordoverfladen modsat de traditionelle kloakrør, der er gravet dybere ned. Det betyder, at anlæggene er

nemmere at komme til, hvis der er behov for at justere på kapaciteten. LAR er derfor en fleksibel løsning. LAR kan bidrage til at øge trafikikkerheden, hvis løsningen fx består af et vejbed, der er udformet som en klassisk vejchikane. En yderligere bonus ved LAR er, at metoden kan øge herlighedsværdien i lokalområder, da planter, træer og andre grønne elementer ofte indgår i løsninger – og dermed også vil kunne øge biodiversiteten.

Kunder klædes på til at håndtere regnvand

Vores kunder er vigtige samarbejdspartnere, når det kommer til regnvandshåndtering. Private grundejere og erhvervsvirksomheder har mulighed for at afkoble store mængder regnvand fra kloaksystemet ved at håndtere regnen på egen grund. I 2020 udarbejdede vi derfor i samarbejde med Odense Kommune hjemmesiden [klimaklar.nu](https://www.klimaklar.nu), hvor vi formidler information om, hvordan vores kunder kan holde regnen inden for egen matrikel. På hjemmesiden præsenterer vi også et udvalg af vores egne LAR-projekter og deler gode råd om at forebygge skader på boligen i tilfælde af skybrud.

Sidste år udgav vi også appen "Klimaklar" sammen med Odense Kommune. Appen er et kommunikationsredskab, der bl.a. kan give meget virkelighedstro visualiseringer af LAR-løsninger på overfladen. Værktøjet vil være nyttigt i dialogen med kunder i

Klimaklar-appen simulerer her vandstand i Kongens Have i Odense i tilfælde af ekstremregn.

projekter, hvor LAR-løsninger ændrer på et lokalområde.

Appen giver også grundejere mulighed for at simulere forskellige regnhændelser i haven, så man kan få syn for, hvor udsat ens bolig vil være i tilfælde af ekstreme regnskyl. Appen fungerer p.t. kun inden for Odense Kommune. Hjemmesiden og appen blev udgivet i forbindelse med "Odense-model projektet", der er støttet af EU.

Vi oplevede allerede i 2020 en øget interesse hos vores kunder for at frakoble regnvand fra kloaknettet og håndtere det på egen grund. Vi havde op mod 100 af disse sager mod lidt over 50 i 2019.

Kloakseparering på Nordfyn

En måde at hindre overløb fra fællessystemer er at adskille regn og spildevand i hvert sit system. I samarbejde med Nordfyns Kommune indledte vi sidste år sådan et kloaksepareringsprojekt for at reducere overløb til vandmiljøet omkring landsbyerne Norup, Egense og Kappendrup.

Regn og spildevand skal også adskilles på privat grund, og beboerne i området modtog i 2020 information om,

hvordan det i praksis kan ske – og hvorfor der er behov for kloakseparering.

Grundejerne kan enten håndtere regnvandet på egen grund ved hjælp af LAR-løsninger eller lade VandCenter Syd håndtere både regn- og spildevand. I starten af 2021 bliver der kommunikeret til kunderne om projektets forløb, og hvordan de kan håndtere regnvand på egen grund.

Gamle og nye metoder i Bolbro

Det fælleskloakerede kloaksystem i bydelen Bolbro i det vestlige Odense har svært ved at rumme stadigt stigende mængder regn samt spildevand fra den voksende forstad. De øgede vandmængder har medført overløb til områdets nærliggende vandløb Bolbro Rende, og myndighederne har krævet, at vi nedbringer antallet af overløb til vandløbet.

Flere store anlægsprojekter i bydelen de senere år har givet os mulighed for at gøre noget ved udfordringerne. Sammen med Odense Kommune gik vi sidste år i gang med fire LAR-projekter, to ledningsprojekter og et såkaldt tunneleringsprojekt. Samlet mindsker disse indsatser både mængden af regnvand, der ledes til Bolbro Rende, men også mængden og antallet af overløb til vandløbet.

Med andre ord anvender vi et mix af nye og traditionelle metoder for at løse en kompleks problemstilling med regn og spildevand i Bolbro.

"Træøen" er et af LAR-projekterne i Bolbro, hvor vi i samarbejde med Odense Kommune har omdannet et halvfarligt vejkrøds til et hyggeligt, grønt byrum.

Smid ikke dit affald

LAR-vejbede kan være flotte at se på, men de er faktisk tekniske anlæg, som vi skal passe godt på. Vi har i 2020 sat skilte op i flere bede for at fortælle, at man fx ikke må hælde indholdet af murerspande og andet affald i bede og riste, da det kan ødelægge funktionaliteten.

Samarbejde med kunder i Dalum

Vi indgik sidste år et mere utraditionelt samarbejde med en gruppe beboere i bydelen Dalum i det sydlige Odense. Grundejerforeningen Fru Gurli henvendte sig til os og spurgte, om VandCenter Syd kunne etablere LAR-vejbede i deres parcelhuskvarter. Vi vurderede, at det kunne give mening at aflaste kloaknettet i området, men at et LAR-projekt i deres nabolag ville kræve, at de lokale grundejere også skulle håndtere regnvand på egen grund. Dette skyldes, at størstedelen af det regnvand, der belaster kloaksystemets kapacitet, kommer fra privat areal. Grundejerforeningen tog efterfølgende selv kontakt til beboerne i projektområdet, hvoraf tre fjerdedele var villige til at holde regnen på egen grund. Herefter blev projektet en realitet, og vi færdiggjorde otte LAR-vejbede på Fruens Bøge Allé i Dalum sidst på året i 2020. Her var adskillige grundejere allerede i gang med regnvandsløsninger i deres haver.

Otte LAR-vejbede stod færdige på Fruens Bøge Allé i slutningen af 2020. I løbet af foråret vil flotte og farvestrålende planter spire frem i bedene.

Bæredygtig udvikling

Vi tager ansvar for en bæredygtig udvikling gennem grøn energiproduktion, ressourceeffektivitet og blik for livscyklus. Vi stræber efter et neutralt klimaaftryk som virksomhed og gør dette gennem teknologiudvikling, samarbejde og partnerskaber.

Kerneløfter: Bæredygtig udvikling

- Vi sikrer bæredygtigt ressourceforbrug og produktion
- Vi arbejder for bæredygtig udvikling og innovation lokalt, nationalt og globalt
- Vi bidrager til at realisere FN's verdensmål, dér hvor vi kan gøre den største forskel

Vi optimerer og vedligeholder vores drikkevandsboringer.

Bæredygtig indvinding af vand

Vi bestræber os på at indvinde grundvand bæredygtigt – bl.a. ved at fordele indvindingen på flere borer, så grundvandsressourcen ikke overudnyttes og påvirker vandløb, vådområder mv. Andre hensyn er kvaliteten af grundvandet fra de enkelte borer samt deres effektivitet – herunder, hvor meget energi indvindingen koster.

En af udfordringerne i en bæredygtig indvindingsstrategi er, at hvis vi vælger at stoppe indvindingen fra en boring med pesticider, kan forureningen i grundvandsmagasinet risikere at "flytte sig" til en anden boring. I 2020 blev

et pilotprojekt formuleret, der adresserer udfordringen. Her får forurenede borer et kulfilteranlæg, som renser vandet. Ved at sætte ind på boringsniveau undgår vi, at forureningen "flytter sig". Samtidig får vi rensset vandet, hvor der er behov – og kan beholde boringen som et aktiv i vandindvindingen.

Vi forventer, at implementering af projektet vil medføre mindre energiforbrug, end hvis vi skulle rense vandet med kulfiltre centralt på vandværkerne.

Gasgenerator på Ejby Mølle.

Vi producerer mere energi, end vi bruger

VandCenter Syd er energipositiv. Vi har opnået denne positive energibalance ved kontinuerligt at forbedre vores energiproduktion og nedbringe vores energiforbrug – bl.a. ved at udskifte ældre, energislugende anlæg og optimere processer. Energifbalancen blev yderligere forbedret i 2020, hvor vi producerede 14 % mere energi end året før.

Energiproduktion

På Ejby Mølle renseanlæg omsættes organisk materiale i spildevand til biogas – som herefter bruges til produktion af energi. I 2020 steg produktionen, da renseanlægget modtog større mængder af spildevand, der indeholdt let omsætteligt kulstof, som er velegnet til biogasproduktion. Vi etablerede også et ekstra rør ud af vores rådnetanke, hvilket betyder større flow og en bedre udnyttelse af biogassen, som produceres her.

Energibesparelser

Vi har igennem flere år opnået energibesparelser, der har bidraget til den positive energibalance. I 2020 kunne vi høste energibesparelser fra flere tidligere renoveringer, herunder renovering af en filterpumpestation, hvor nye og energieffektive pumper har erstattet de gamle, og hvor der nu er varmeindvinding fra transformere.

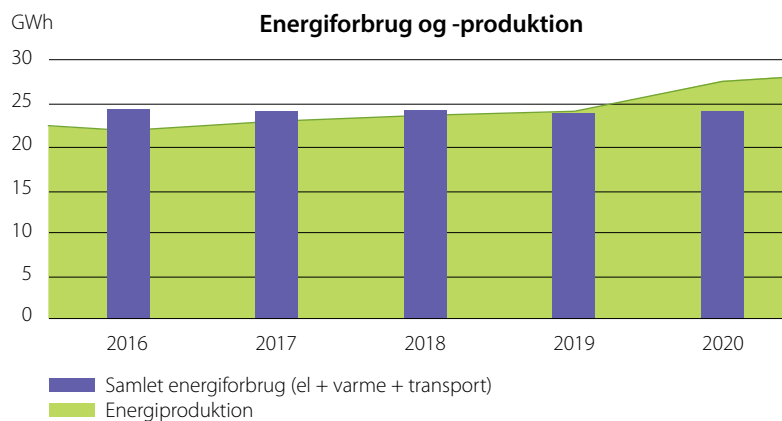
I 2020 afkoblede vi vores renseanlæg Nordøst fra fjernvarmenettet. Der var et stort energitab, når der skulle leveres fjernvarme til renseanlægget, der har et langt mindre energibehov end tidligere. Der er derfor opnået en mærkbar energibesparelse ved, at den nødvendige varme i anlægget nu kommer fra el.

Elforbrug

Vi bruger strøm, når vi leverer drikkevand og renser spildevand. Hver gang, du bruger 1 m³ vand fra hanen, bruger vi 1,56 kWh strøm.

0,34 kWh bruges til drikkevandet →

1,22 kWh bruges til spildevandet →

Figur 8: Vi producerer mere energi, end vi bruger. Her ses udviklingen i GWh fra 2016-2020.

Lattergasemission er ikke noget at grine af

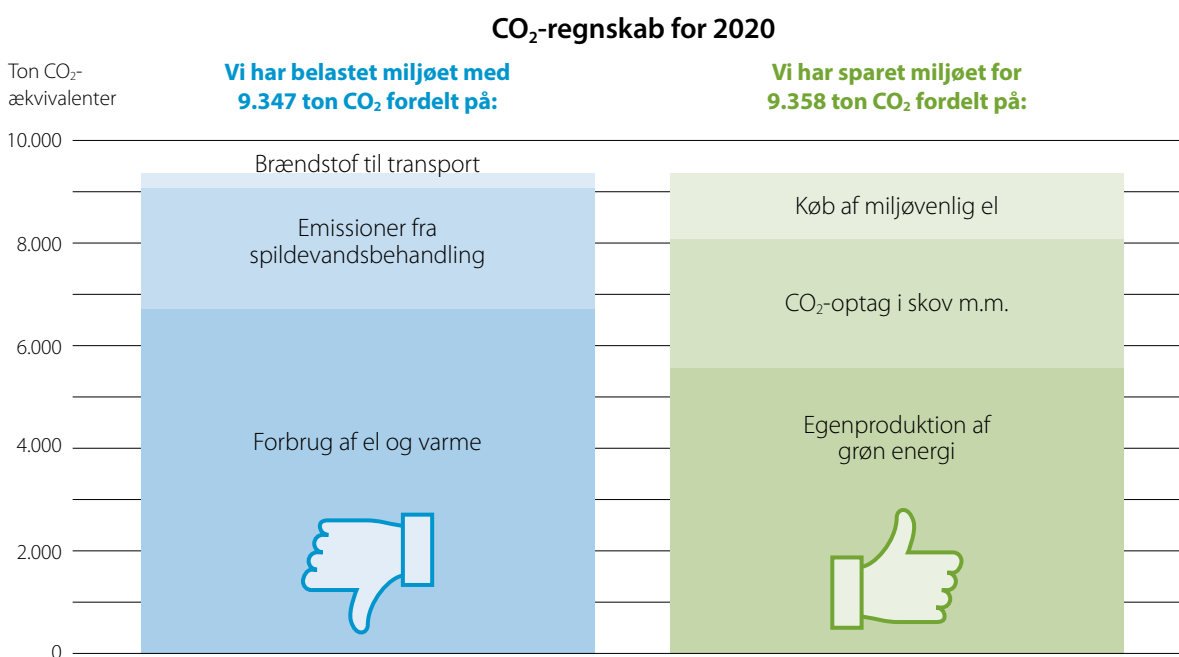
Renseanlæg udleder lattergas, der er en drivhusgas og ca. 300 gange mere potent end CO₂. Fra politisk side arbejdes der derfor på senest i 2025 at indføre grænser for, hvor meget lattergas danske renseanlæg må udlede. Vi har siden 2011 undersøgt og monitoreret lattergas-

emission på Ejby Mølle renseanlæg og dokumenteret det i et forskningsprojekt. I 2020 blev vi en del af et nyt **projekt**, der bl.a. skal kortlægge emissionskilder på renseanlæg og udvikle styringsstrategier og renseteknologier, der kan nedbringe lattergasemissionen.

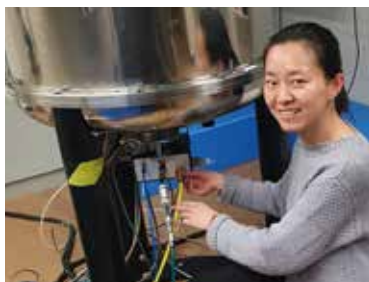
Vi har givet os selv en større opgave

Igennem mange år har vi reduceret vores klimaaftryk og opgjort vores CO₂-regnskab med fokus på driftsemissioner og egenproduktion af energi (se figur 9 for 2020). Med vores strategi 2020-2024 slår vi fast, at vi ønsker at være klimaneutrale, hvilket betyder, at vi både vil tælle

direkte og indirekte udledninger med - for den komplette livscyklus af alle vores aktiviteter. Figur 9 indeholder ikke alle disse emissioner. Derfor er der behov for et anderledes regnskab, og den opgave ligger nu foran os.

Figur 9: VandCenter Syds CO₂-regnskab for 2020 angivet i CO₂-ækvivalenter. Ved opstilling af CO₂-regnskabet bruges bl.a. emissionsfaktorer til at omregne el- og varme-energiens kWh til CO₂-ækvivalenter. Disse emissionsfaktorer og opgørelsesmetoden er beskrevet i bilag 5.

Postdoc Qian Wang fra Syddansk Universitet foran et såkaldt NMR spektrometer, der skal bruges i den avancerede kemiske kortlægning. Foto: Christian Brandt Jørgensen.

Genindvinding af fosfor

Fosfor er en værdifuld og begrænset ressource, der indgår som byggesten i alt levende. Vi er en del af projektet "Kemisk kortlægning af fosforressourcerne med henblik på effektiv fosfor-genindvinding", der skal undersøge, hvordan man bedst muligt kan udvinde fosfor fra spildevand. Dette gøres bl.a. ved hjælp af avancerede kemiske analyser, og resultatet kan give et vigtigt fingerpeg om, hvilke udvindingsteknologier, der bør sættes på fremover.

Projektet er et samarbejde med Syddansk Universitet, Billund Vand & Energi og DIN Forsyning Spildevand A/S og blev i slutningen af 2020 bevilget midler fra Vandsektorens Udviklings- og Demonstrationsprogram (VUDP).

Varme fra spildevand kan opvarme 5000 husstande

Det rensede spildevand kan være 8-17 grader varmt, når vi leder det ud i Odense Å. Denne varme vil fremover blive udnyttet af en varmepumpe, som Fjernvarme Fyn i 2020 satte op på Ejby Mølle renselanlæg.

Når anlægget er taget i fuld brug, forventes det at producere 100.000 MWh om året, hvilket svarer til omkring 5000 husstandes årlige forbrug af varme – samt reducere udledningen af CO₂ og andre klimagasser.

Når varmen er udnyttet, ledes det rensede spildevand ud i åen med en lavere temperatur, hvilket er en fordel for vandmiljøet. Det kommende varmepumpeanlæg ejes og drives af Fjernvarme Fyn.

"Bæredygtig udvikling kræver samarbejde og partnerskaber på tværs af sektorer"

Strategi 2020-2024

Udløb af rensed spildevand til Odense Å.

Bæredygtige muligheder i spildevand

På Ejby Mølle renselanlæg producerer vi grøn energi af spildevand og understøtter dermed FN's verdensmål for en bæredygtig udvikling. Læs mere på vandcenter.dk/verdensmaal.

Medarbejdere

Vi er arbejdsplads for over 200 engagerede mennesker, der investerer deres tid og kræfter hos os. Det er vores opgave at sikre en arbejdsplads, hvor vores medarbejdere trives og udvikler sig.

Kerneløfter: Medarbejdere

- Vi tager hånd om vores medarbejders sikkerhed, sundhed og trivsel på jobbet
- Vi støtter vores medarbejders faglige og personlige udvikling
- Vi understøtter et rummeligt og fair arbejdsmarked

Sikkerhed på arbejdet

I 2020 havde vi otte arbejdsulykker: fire med fravær og fire uden fravær. Det er på niveau med året før, hvor vi også registrerede otte ulykker.

Vi arbejder på helt at undgå arbejdsulykker og registrerer bl.a. "nærved-ulykker" for at opdage risikoforhold, før de forårsager ulykker. I 2020 blev der indberettet 45 af denne type. Vi tog desuden en ny app i brug, som gør det lettere for medarbejderne at anmelde arbejdsulykker

eller nærved-ulykker på stedet. I 2021 vil vi sætte øget fokus på årsagsanalyser for at forebygge, at ulykker gentager sig.

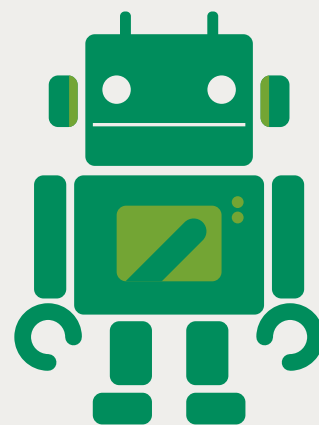
Yderligere en app skruede i 2020 op for sikkerheden. Hvis vores medarbejdere arbejder alene på anlæg uden telefondækning, vil appen give besked til en kollega, hvis medarbejderen ikke aktivt "tjekker ud" efter et aftalt tidsrum.

Min kollega er en robot

I efteråret 2020 fik vi en ny kollega, FixIT. FixIT er en robot, som er ansat til at løse administrative rutineopgaver og også hjælpe med opgaver inden for HR og økonomi, bl.a. daglig bogføring af fakturaer. Idéen med den digitale hjælper er at automatisere "rugbrødsarbejde" og frigive tid til andre opgaver for medarbejderne. Samtidig minimeres risikoen for manuelle tastefejl.

Robotten er udviklet i tæt samarbejde med de kolleger, den skal arbejde "sammen med". Den nye medarbejder blev modtaget med spænding blandt kollegerne, som ikke vidste præcist, hvad de skulle forvente sig. I dag giver medarbejderne udtryk for, at det er en fordel med en digital hjælper, som klarer ensformige opgaver og dermed giver mere plads til det sjove.

Robotten bliver løbende videreudviklet ud fra de erfaringer, vi får med den.

Sådan her forestiller mange sig nok en robot. Vores robotkollega er dog bare et stykke software uden fysisk form.

Global Compact

VandCenter Syd har tilsluttet sig FN's Global Compact-principper for virksomheders samfundsansvar. Det indebærer bl.a., at vi forpligter os til at respektere menneskerettighederne og bekæmpe korruption.

Vi accepterer ikke diskrimination i arbejds- og ansættelsesforholdet og har i 2020 ikke identificeret tilfælde af diskrimination. Alle vores medarbejdere er omfattet af offentlige overenskomster og kan frit organisere sig i faglige forbund.

I kampen mod korruption er vi i høj grad reguleret via dansk lovgivning. Som supplement har vi en gavepolitik, en ansættelsespolitik med tiltag mod nepotisme og en procedure, hvor alle indkøb, kontrakter og lignende kræver to interne underskrivere.

Derudover indførte vi i 2020 en whistleblowerordning, som gør det muligt at slå alarm ved mistanke om alvorligt kritisable forhold eller ulovligheder i VandCenter Syd. Med ordningen kan både interne og eksterne **anmelde** en eventuel mistanke fortroligt til en uafhængig part. Der har ikke været anmeldelser i 2020.

Antal medarbejdere

218

74 kvinder, 144 mænd

Anciennitet i gennemsnit

14 år

Foto: Keld Navntoft/Ritzau Scanpix

Seniorer og mangfoldighed

Vi ønsker at skabe en rummelig og mangfoldig arbejdsplads, der giver muligheder til alle trods forskellige livssituationer. Et eksempel er vores seniorpolitik, som giver seniorerne mulighed for særlig tilpasning af arbejdstid og opgaver. Hensigten er at have glæde af vores medarbejdere og deres viden længst muligt. Elisabeth Hansen er én af dem, som har haft 40-års jubilæum i VandCenter Syd – og modtaget Dronningens Fortjenstmedalje i sølv.

Trivsel i en coronatid

Coronapandemien satte i 2020 sit præg på hele verden – og på dagligdagen i VandCenter Syd. Hjemmearbejde, ændrede sikkerhedsprocedurer og trivsel "på distancen" blev centrale udfordringer. Her er nogle af de tiltag, som hjalp os.

Beredskabsmøder og kommunikation

Ledelsen afholdt jævnlige – i perioder daglige – beredskabsmøder og satte retningslinjer ud fra bl.a. nye risikovurderinger for alle medarbejdere. Beslutningerne blev løbende formidlet på intranettet sammen med en central corona-FAQ med svar på de spørgsmål, der opstod undervejs.

Driften must go on

Vandforsyning og spildevandshåndtering er samfundskritiske funktioner, så der var fra start fokus på at sikre den daglige drift. Driftspersonalet skulle fortsat møde på arbejde, og både medarbejdere og kunder beskyttes bedst muligt mod smitte. Det indebar bl.a. øgede krav om afstand og brug af sprit, mundbind og handsker samt en minimering af kontaktpunkter – fx ved, at medarbejderne arbejdede i faste makkerpar eller alene og holdt møder digitalt eller udendørs.

Hjemmet som arbejdsplads

Mange medarbejdere skulle arbejde hjemmefra i længere perioder. Af hensyn til det fysiske arbejdsmiljø fik alle tilbud om at hente udstyr som fx skærme, tastaturer, kontorstole og hæve-sænkeborde hjem. På intranettet blev løbende delt tips om arbejdsstillinger og bevægelse.

Motionstilbud

VandCenter Syds faste motionstilbud som elastik-træning, powerwalk og løbehold fortsatte – blot med kontakt over skærmen.

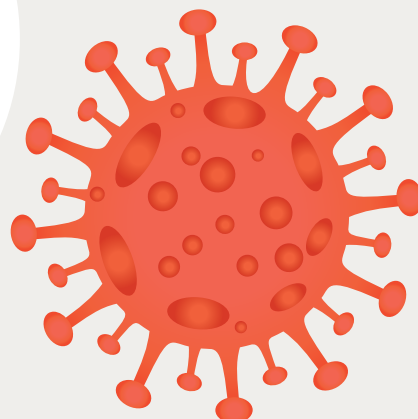
Trivsel trods afstand

Usikkerhed, social isolation og ændrede rammer udfordrer den mentale trivsel. De enkelte ledere havde en stor opgave i at omdefinere opgaver og have føling med trivslen hos deres medarbejdere trods fysisk afstand. Tiltag som kaffemøder, fredagsbar og julefrokost – alt sammen online – var forsøg på at bevare følelsen af social kontakt på afstand. Der kom påskeæg med posten, og medarbejderne lagde digitale hilsener fra hjemmearbejdspladsen på intranettet.

Digitalisering og fleksibilitet

Online møder blev et afgørende arbejdsværktøj i et år med fysisk afstand – både for store og små grupper. Som en positiv sidegevinst gav det os større fortrolighed med digitale arbejdsmetoder. Derudover har 2020 i høj grad trænet vores fleksibilitet med ændrede rammer og løbende omstillinger året igennem.

Samfund

Som offentligt ejet virksomhed har vi et særligt samfundsansvar. Det betyder, at vi skal lytte til kundernes behov, være transparente, bidrage til udvikling af vores lokalområde og samarbejde med uddannelsesinstitutioner og andre interessenter.

Kerneløfter: Samfund

- Vi bidrager til bæredygtig udvikling gennem videndeling og formidling
- Vi udvikler vores produkter og service i dialog med vores kunder
- Vi bidrager til samfundsudvikling og skaber værdi for fællesskabet

Videndeling på mange niveauer

Vi bestræber os på at opsøge og dele viden i branchen – nationalt såvel som internationalt. Udviklings- og innovationsprojekter er en vigtig del af denne videndeling, og i 2020 har vi haft en høj aktivitet med projekter inden for både drikkevand, spildevand og regnvand. Udviklingsprojekterne handler overordnet om optimering af processer på vores anlæg og strategisk forretningsudvikling.

I projekterne har vi jævnligt samarbejde med studerende fra forsknings- og uddannelsesinstitutioner. Det er ofte et frugtbart samarbejde for begge parter, som i nogle tilfælde fører til ansættelsesforhold.

En vigtig forudsætning for videndeling på tværs i branchen er vores kommunikation til omverdenen. Ved at fortælle om vores kompetencer, resultater og projekter ønsker vi at inspirere andre i branchen og at invitere såvel indenlandske som udenlandske samarbejdspartnere til at kontakte os. Både vores danske og engelske hjemmeside samt vores tilknyttede LinkedIn-sider er vigtige platforme her.

Follow us on

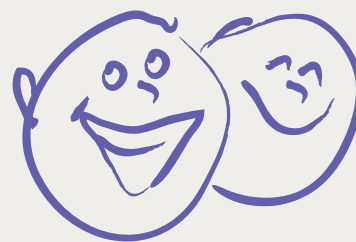

Kundeundersøgelse

Igen i 2020 gennemførte vi en generel kundeundersøgelse blandt privatkunderne i vores forsyningsområde. Mere end 2000 kunder besvarede spørgsmål om bl.a. tilfredshed med vores ydelser og forventninger til os som vandselskab. Undersøgelsen viser i overskrifter, at:

- Kunderne har stor tillid til os som forsyning
- Der er en forventning om, at vi håndterer problemer hurtigt og professionelt
- Der er et ønske om, at VandCenter Syd skal levere blødgjort vand til vores privatkunder (læs mere i kapitlet **Drikkevand**)
- Konkurrencen om kundernes opmærksomhed er stor, og det kan være svært at nå ud med vores budskaber
- Vores deltagelse på events og arrangementer betyder meget for kontakten med vores kunder.

Undersøgelsens resultater giver os indblik i kundernes oplevelse af os som vandselskab samt deres behov og forventninger, så vi kan tilpasse vores indsats herefter.

Fjernaflæste målere og dialog med vores kunder

Frem mod 2025 planlægger vi at udskifte alle vandmålere i vores forsyningsområde for drikkevand til nye fjernaflæste målere. Det betyder, at vores kunder fremover ikke behøver at indberette deres årsforbrug, og VandCenter Syd får lettere ved at indkredse større utætheder på vandledningerne.

I 2020 udskiftede vi vandmålerne hos 1500 kunder i Korup for at gøre os erfaringer inden den store udrulning. Vi ønsker at udvikle vores produkter og services i dialog med vores kunder, og derfor benyttede vi anledningen til at interviewe nogle af de involverede kunder. Det skulle bl.a. afdække deres oplevelse af målerudskiftningen og mødet med målermontøren. I alt deltog 23 kunder i forskellige aldre og livssituationer, og vi fik derved en række væsentlige indsigter og anbefalinger, som skal bidrage til at sikre en succesfuld udrulning.

Interviewene viser bl.a., at kunderne forventer rent vand og stabil forsyning fra os, at de har stor tillid til os, og at vores målermontører spiller en afgørende rolle for oplevelsen af VandCenter Syd. Vi er derfor meget opmærksomme på, at vores montører skal understøttes i en fortsat god kontakt, når de er ude hos vores kunder.

Selvom de nye målere bliver fjernaflæst, er det fortsat kundernes eget ansvar at holde øje med deres vandforbrug, og at installationerne omkring måleren fungerer. Læs mere på vandcenter.dk/eget-ansvar.

Montøren var god til at involvere os i det og fortælle om, hvordan det virkede, så vi også føler, at det er vores projekt. Det synes jeg, han skal have stor cadeau for.

Min forventning er, at når jeg åbner hanen, så er det rent vand, der kommer ud. Så længe vandet er rent, og målerne virker, så er vi glade.

Det er vel fordi, man stoler på VandCenter Syd, altså selve institutionen. Man stoler på, at det, de gør, er rigtigt.

Jeg synes, det har været et godt forløb med informationen og opfølgningen, og der var en flink montør. Det at montøren kommer ud, og man har en god oplevelse med ham, er næsten det, der betyder mest.

Citater fra kundeinterviews i forbindelse med skift til fjernaflæste målere.

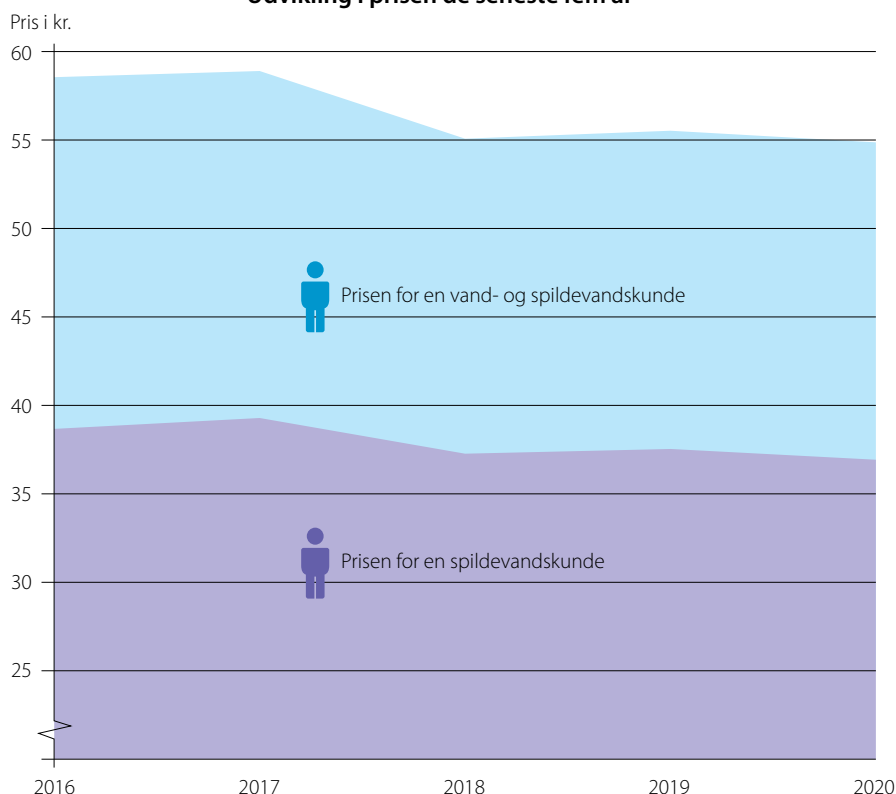

Det betaler du for vand og spildevand

I 2020 var den samlede pris for vand og afløb hos VandCenter Syd 54,84 kr. pr. m³. For vores kunder på Nordfyn, som vi kun håndterer spildevand for, var prisen 36,88 kr. pr. m³. Begge priser lå lidt under 2019-niveauet, og i 2021 er der sket yderligere et fald. Ud over prisen pr. m³ betales der en årlig afgift for vandmåleren på 600 kr. og en årlig afløbsafgift på 750 kr. Se figur 10, og læs mere på vandcenter.dk/prisudvikling.

Prisen påvirkes bl.a. af vores investeringsbudget og det prisloft, som hele vandsektoren er underlagt. Læs mere i kapitlet **Virksomhed**. Priserne svinger fra selskab til selskab og er afhængig af lokale og regionale forhold. Vil du sammenligne vores priser med andres, kan du læse mere hos vores branche-forening DANVA på danva.dk/vand-prispaadanmarkskort.

Udvikling i prisen de seneste fem år

Figur 10: De seneste fem års udvikling i prisen, vores kunder betaler pr. m³ inkl. moms og afgifter. Fordelt på to typer af kundeforhold. Øverst en kunde, der får leveret drikkevand og håndteret spildevand. Nederst en kunde, hvor VandCenter Syd blot står for håndtering af spildevand.

Vi holder kontakten ved lige

I 2020 blev mange arrangementer aflyst, og vi mødte ikke vores kunder på fx Odense Blomsterfestival og Fjordens dag. Vores rundvisninger på renseanlæg og vandværk måtte også aflyses, og vi fandt derfor andre veje til at nå vores målgrupper.

I foråret havde vi en udstilling i Borgernes hus med kampagnen *Vandvittig*, der opfordrede folk til at drikke vand fra hanen og passe på grundvandet ved at undgå sprøjtegift i haven. Det fulgte vi op i juli ved at uddele materiale om sprøjtefri have på genbrugspladserne i Villestofte og Havnegade i Odense.

Tre kolleger besøgte genbrugspladser og uddelte materiale om sprøjtefri have.

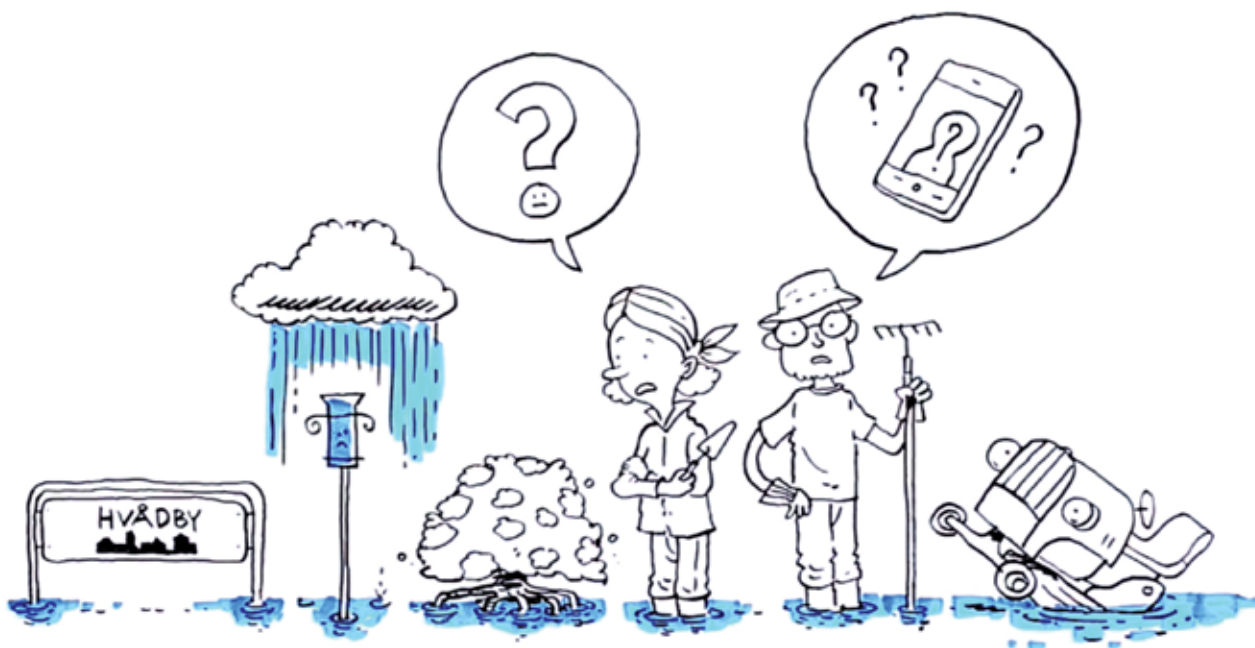
På Facebook bragte vi opslag, der adresserede den nye situation under corona. Hjemmeskole blev til #vandskole, og vi gav tips til naturbesøg ved vores skove og regnvandsbassiner under overskriften *Ud og Nyd med VandCenter Syd*. Vi mindede også vores kunder om, at med vores reducerede bemanning, var det ekstra vigtigt kun at smide *Tre ting i dit lokum* – fordi vi bl.a. ser pumpestop, når toilettet bruges som skraldespand. Disse opslag nåede bredt ud på Facebook, og vi fik flere følgere.

Vi bidrager til byudvikling

Hvert år har VandCenter Syd en vigtig opgave i at understøtte byudviklingen i vores forsyningsområde, når der laves udstykninger og opføres nye boliger. Her er vi en del af projekterne, når de nybyggede områder skal kloakeres og tilsluttes drikkevandsforsyning.

I 2020 har vi bl.a. afsluttet tredje og største etape af vores projektarbejde i den nye bydel Gartnerbyen i Odense. Et andet eksempel er Åbakkevej i Morud på Nordfyn, hvor vi har separatkloakeret et nyt boligområde. I begge projekter har vi etableret regnvandsbassiner, som ud over at aftage regnvand også skal bidrage til den rekreative værdi i områderne.

I forbindelse med den nye udstykning ved Gartnerbyen i Odense blev Bolbro Rende udvidet, så den kunne aftage mere regnvand.

Hvem har vandsvaret?

Opstigende grundvand, større mængder regn, oversvømmede vandløb mv. er en voksende udfordring for mange boligejere i byerne, da det kan give vand i kælderen og oversvømmede haver. Som vandselskab kan vi ikke løse alle disse problemer, for vi deler ansvaret for de forskellige typer af vand med kommuner og grundejere. Sammen med vores partnere i 3VAND, som er et samarbejde mellem forsyningerne i Danmarks største

byer, har vi udarbejdet en video, der illustrerer problematikken – og som skal skabe politisk forståelse for, at der er behov for handling. I 3VAND ønsker vi, at vandselskaberne får lov at tage et større ansvar. Det vil give os bedre forudsætninger for at håndtere vandet i hele vandkredsløbet på en hensigtsmæssig måde, hvis både regnvand, drænvand og højtstående grundvand tænktes med ind i infrastruktur og byplanlægning på linje med håndteringen af spildevand.

Virksomhed

Som offentligt ejet monopol har vi en særlig forpligtelse til at handle økonomisk ansvarligt og vælge løsninger, der er holdbare på langt sigt. Derfor har vi fokus på at udvikle vores virksomhed, være effektive og søge indflydelse på vores rammevilkår.

Kerneløfter: Virksomhed

- Vi er økonomisk ansvarlige
- Vi bidrager til udviklingen af en bæredygtig og effektiv vandsektor
- Vi deltager i strategiske partnerskaber lokalt, nationalt og internationalt

Første år med ny strategi

Den 1. januar 2020 trådte VandCenter Syds nye strategi i kraft. Strategien sætter fokus på vores kerneansvar og udstikker visionsmål for bæredygtig udvikling, der rækker 30 år frem.

Strategien kalder på en videreudvikling af vores integrerede ledelsessystem, og i 2020 har vi bl.a. arbejdet med et nyt målsystem samt organisering og processer for opfølgning hen over året.

"Team strategisk planlægning" har ansvar for et arbejdsprogram for implementering af strategien. Forslag til indsatser kan komme fra hele organisationen, mens det vil være VandCenter Syds chefteam, der prioriterer. Arbejdsprogrammet skal bl.a. give input til det årlige arbejde med virksomhedsplan og budget. I arbejdsprogrammet samles forskellige indsatser – både udviklingsprojekter og konkrete indsatser.

I løbet af 2020 kom rammerne til vores nye målsystem på plads, og der blev arbejdet med at formulere kerneløfter på hvert af strategiens syv kerneansvarsområder. Kerneløfter kan ses i begyndelsen af hvert kapitel i denne Ansvarlighedsrapport og er de overordnede målsætninger for vores arbejde på de enkelte områder.

I 2021 formuleres operationelle delmål for hvert kerneløfte. Desuden fortsætter arbejdet med at få greb om de store bæredygtighedsudfordringer, visionsmålene adresserer.

Kunder, kvalitet og forsyningssikkerhed

Vandsektoren er i disse år under radikal forandring grundet klimaforandringerne, den grønne omstilling, migrationen til de større byer og digitalisering. Det stiller krav til vandselskaberne – og krav om en tidssvarende vandsektorlov og regulering. Sammen med vores partnere i 3VAND arbejder vi på at påvirke de fremtidige reguleringsmæssige rammer for vandselskaber, så fokus på omkostninger fremover kan suppleres med et fokus på kunder, kvalitet og forsyningssikkerhed. Så vi fx kan få lov at imødekomme de ønsker vores kunder har – og vil betale for.

Anlægsværdi

8,2

mia. kr.

Soliditetsgrad

86 %

Omsætning

491

mio. kr.

Egenkapital

7,1

mia. kr.

Regulering sætter rammerne for vores økonomi

Som kommunalt ejet vandselskab har vi monopol på vores ydelser. For at sikre effektivisering og synliggørelse heraf har vandbranchen siden 2009 har været underlagt en traditionel, økonomisk regulering med fokus på omkostnings-effektivitet. Forsyningssekretariatet bestemmer, hvor meget vi må opkræve for vand og spildevand, og det tilpasser vi vores omkostninger efter.

Reguleringen betyder, at de mest effektive selskaber i Danmark sætter barren for, hvad det må koste at drive et selskab. Er et selskab mindre effektivt, er der større effektiviserings-potentiale – og derfor må de opkræve mindre end de effektive. Herudover er der også hvert år et væsentligt generelt effektiviseringskrav for alle.

Samlet set havde VandCenter Syd i 2020 et effektiviseringskrav på 2,4 % på vand og 4,7 % på spildevand. Vi levede op til disse krav.

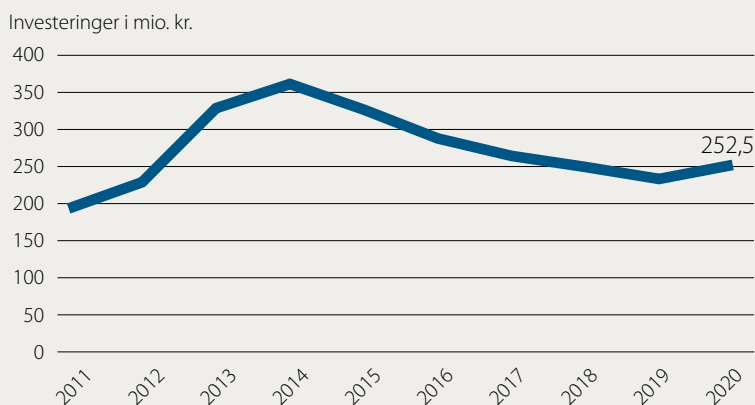
VandCenter Syd arbejder målrettet med de krav, der stilles til os. I 2020 etablerede vi et tværgående reguleringsteam til at sikre bedst mulig udnyttelse af de eksisterende rammer. Det gør vi for at sikre, at vi også fremover har tilstrækkelig økonomi til at kunne vedligeholde vores systemer og services – og udvikle dem, hvor der er behov.

I beregningen af, om et vandselskab er effektivt, bruges standardpriser på materialer og løsninger. Hvis vi fx skal anlægge et regnvandsbassin, har det derfor betydning for vurderingen af vores effektivitet, hvordan vi vælger at gøre det. Derfor har vi udviklet en model, der på forhånd giver os overblik over konsekvenserne. Vi ønsker fortsat at vælge de rigtige løsninger og får med modellen tidligt en opmærksomhed på, om det udfordrer den samlede økonomi.

Investeringer

Hvert år investerer vi mange millioner kroner i fx renovering, nye udstykninger, projekter og skovrejsning. Du kan læse om nogle af de større investeringer rundt omkring i rapportens kapitler. Investeringerne lå i 2020 på niveau med de senere år.

Udvikling i investeringer de seneste ti år

Figur 11: Investeringer på vand- og spildevandsområdet i mio. kr.

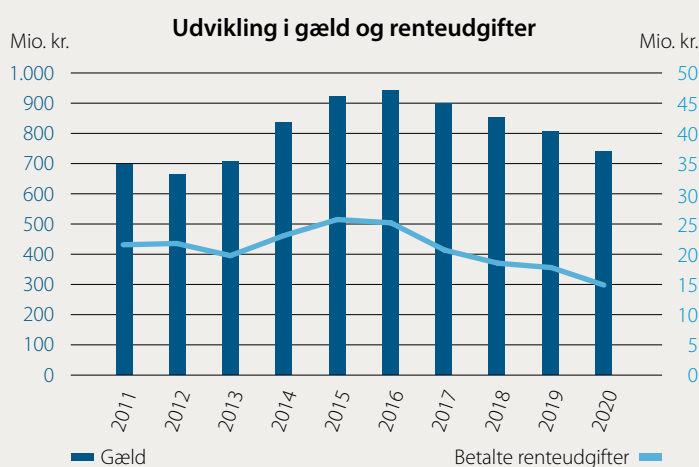
VandCenter Syd er partner i **U-S-E Water**, som er et projekt finansieret af Industriens Fond samt private virksomheder, der får hjælp til at komme ind på det kinesiske marked for vandteknologi. VandCenter Syd deltager bl.a. i workshops og bidrager med praktisk driftserfaring, der skal inspirere kinesere til køb af løsninger og produkter.

Figur 12: VandCenter Syds opgaver og samarbejder i udlandet i 2020.

Afvikling af gæld

Vi har i 2020 afviklet 64,2 mio. kr. på vores gæld, så den ved udgangen af året var på 741 mio. kroner. Udviklingen i gæld og renteudgifter kan ses i figur 13. Optagelse af lån og afdrag på gæld afhænger i høj grad af aktivitetsniveauet det enkelte år, men vi har de senere år kunnet reducere vores gæld med mere end 20 % i forhold til 2016. Også vores renteudgift er faldet og lå i 2020 på 14,9 mio. kr. Her fik vi bl.a. glæde af en lånomlægning foretaget året forinden.

Figur 13: Udvikling i VandCenter Syds gæld og renter 2011-2020.

Ny direktør i SamAqua

Kristian Buhl Hansen blev i 2020 ansat som ny direktør i SamAqua fra 1. januar 2021. SamAqua servicerer 14 forsyningsselskaber med bl.a. IT og indkøb - herunder VandCenter Syd, som har 57 % af aktierne i selskabet.

Vi stillede skarpt på vores digitale ønsker

Et af VandCenter Syds strategiske indsatsområder er en fortsat digital transformation. Det betyder, at vi vil have nye digitale services – fx fjernaflæste målere, se side 33. Vi vil også digitalisere flere af vores arbejdsprocesser – fx robothjælp til bogføring, se side 29.

For at styrke arbejdet blev der pr. 1. februar 2020 oprettet en ny afdeling med titlen "IT & Digitalisering". En af de første opgaver var at definere fire fokusområder, der skal arbejdes:

- Performance af vores daglige it-systemer og værktøjer – fundamentet skal være i orden.
- Data Platform – indsamling og transformation af data til nye indsigter, der kan kvalificere vores beslutninger.
- Digitalisering af interne processer, så vi frigiver tid.
- Opdateret elektronisk dokumenthåndtering, governance på forretningskritiske dokumenter og bedre søgemuligheder på tværs af systemer og arkiver.

For at sikre koordinering nedsatte vi desuden et tværorganisatorisk planlægningsteam.

Udenlandske projekter i pipeline

VCS-TA er vores datterselskab og står for VandCenter Syds tilknyttede aktiviteter. Selskabet sælger ydelser og rådgivning inden for de områder, vi arbejder med som lokalt vandselskab – hvilket bl.a. betyder, at vi kan fastholde specialiserede kompetencer.

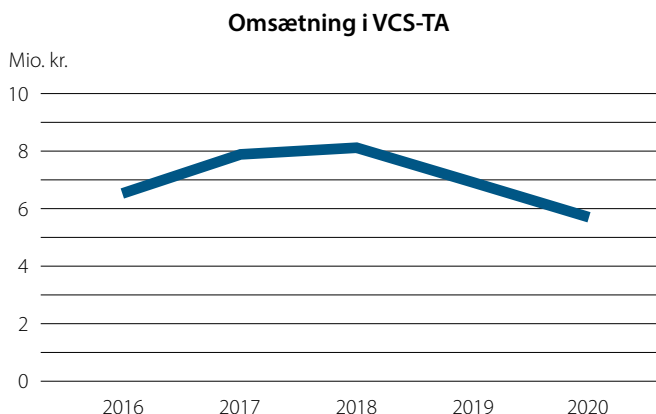
Mens den danske del af vores aktiviteter i 2020 var nogenlunde uberørt, betød corona-pandemien et væsentligt reduceret rejse-niveau på de udenlandske opgaver. Noget konsulentarbejde blev udført online, mens andre opgaver blev udskudt. Vi for-

venter derfor at være til stede i de samme lande i 2021, som fremgår af kortet i figur 12.

Derudover har vi flere opgaver i pipeline, som vi forventer bliver til virkelighed. Der skyldes bl.a. et fortsat tæt samarbejde med donororganisationer, der ønsker at gennemføre projekter, hvor vores praktiske driftserfaring med vand og spildevand tilfører værdi. Ofte er vi underleverandør i disse projekter, mens fx danske rådgivende ingeniører også kan være part i projekterne.

Omsætning i VCS-TA

Tabellen viser udviklingen af omsætningen i VCS-TA over en femårig periode. Den lavere omsætning i 2020 skyldes færre internationale opgaver. En af VandCenter Syds strategiske prioriteringer er at øge omsætningen i VCS-TA med 40 % i perioden 2020-2024 i forhold til 2019. Trods mindre omsætning var årets resultat på danske og internationale aktiviteter i VCS-TA samlet set positivt.

Figur 14: Udviklingen af omsætningen i VCS-TA de sidste fem år i mio. kr.

Sydafrika er et af de steder, vi har arbejdet i 2020. Her et renseanlæg i Drakenstein.

Om rapporten

Her kan du læse om, hvorfor årets rapport ser ud, som den gør – hvorfor vi fokuserer på de valgte temaer, og hvordan rapporten er afgrænset.

Der er mange måder at rapportere om samfundsansvar på. Hvad man får øje på, afhænger af hvor man lægger sit fokus. Du kan læse om vores overordnede tilgang til ansvarlighed i kapitlet "Sådan tager vi ansvar". Her tager vi dig en tur med bag om selve rapporten samt de formelle krav.

Årsregnskabsloven

Denne rapport udgør vores lovpligtige redegørelse for samfundsansvar i henhold til årsregnskabslovens § 99 a. Loven stiller krav om, at vi beskriver vores forretningsmodel, risici i relation til vores aktiviteter samt vores anvendelse af såkaldte KPI'er, der bruges til at måle virksomheders indsats ved hjælp af mål for vigtige aktiviteter. Hertil kommer en beskrivelse af politikker for samfundsansvar, samt handling og resultater inden for disse områder.

Rapporten svarer desuden på årsregnskabslovens § 99 b, der handler om ligestilling mellem køn i ledelsen. I forhold til § 99 b har vi opnået ligelig kønsfordeling i både den øverste og den øvrige ledelse. Se side 42 for data på kønsfordeling i den øverste ledelse.

I bilag 1 ser du vores mål og resultater, i bilag 2 vores resultatoversigt for samfundsansvar, i bilag 3 vores politikker og i bilag 4 vores strategiske risikovurdering.

Finansiell afrapportering

Samfundsansvar omfatter også økonomisk ansvarlighed og transparens, og det kan du læse om i kapitlet "Virksomhed".

Det er herudover muligt at få yderligere information om økonomien i selskabet ved at kigge i vores årsregnskab, som ligger på vandcenter.dk/publikationer.

Global Compact

VandCenter Syd har tilsluttet sig FN's *Global Compact*, som er ti principper for virksomheders samfundsansvar. Denne rapport er også en afrapportering til FN om vores fremdrift – det, der hedder Communication on progress.

Samfundsansvar og interessenter

Den primære målgruppe for denne rapport er de kunder, som er interesserede i vores arbejde. Vores ejere – Odense Kommune og Nordfyns Kommune – forventer af os, at vi har fokus på en åben og troværdig kommunikation, der gør det muligt for kommunernes

borgere at få indsigt, og Ansvarlighedsrapporten giver netop denne mulighed. Her stiller vi skarpt på de væsentligste udfordringer, når det gælder vores samfundsansvar.

Vores aktiviteter påvirker og påvirkes af mange interessenter. Vi ser følgende fire grupper som interessenter, der i særlig grad er med til at forme rammerne for vores virke, og som vi har et særligt ansvar over for:

- Forbrugskunder
- Medarbejdere
- Ejere
- Vandsektoren

Rapport og formidling

Ansvarlighedsrapporten tjener et dobbelt formål, hvor det ene er at afrapportere, og det andet er at formidle. De sidste par år har vi gennemført flere kvantitative kundeundersøgelser – og resultater fra 2020 er indgået i vurderingen af, hvilket indhold der skulle med i denne rapport. Dette er suppleret med input fra vores kunderådgivning, der dagligt er i kontakt med vores kunder om mange spørgsmål.

Vi offentliggør ansvarlighedsrapporten som en elektronisk publikation og gør opmærksom på den via vores sociale medier.

Afgrænsning

Denne rapport dækker perioden 1. januar - 31. december 2020. Den omfatter de selskaber i VandCenter Syd-koncernen, hvor vi har aktiemajoritet. Se vores koncernstruktur på vandcenter.dk/koncernstruktur.

Evaluerings, verifikation og metode

Vores bestyrelse har evalueret rapporten, og rapporten er verificeret af tredjepart for at højne rapporteringskvaliteten. Revisor-erklæringen ses i bilag 6. Videoer er ikke reviewet.

Du kan se dataopgørelsesmetoden i bilag 5, som indeholder en samlet oversigt over, hvordan data i rapporten er opgjort.

Lovpligtig redegørelse for samfundsansvar i henhold til årsregnskabslovens § 99 a og § 99 b. Desuden udgør redegørelsen en bestanddel af ledelsesberetningen i årsregnskabet 2020.

I skemaet herunder kan du se vores mål i 2020. Hvorvidt det lykkedes os at nå disse mål, fremgår af dråberne i skemaet.

 = OPFYLDT
  = DELVIST OPFYLDT
  = IKKE OPFYLDT

Område	Mål	Opfyldelse
Mål for drikkevandskvalitet	Andel af akkrediterede mikrobiologiske drikkevandsprøver, som overholder kravene, tilstræbes at være 100 %. <i>Vi nåede ikke helt i mål. Læs mere om vores overvågning af drikkevandet på side 9 og 11.</i>	
	Antal planlagte akkrediterede mikrobiologiske drikkevandsprøver i forhold til antal lovpligtige mikrobiologiske drikkevandsprøver planlægges til at være større end 400%. <i>Vi nåede ca. 250 % mod målet på 400 %. Dette skyldes en ændring i opgørelse af drikkevandsprøver, så prøver udtages før og efter UV-anlæg nu anses som lovpligtige.</i>	
	Drikkevandets hårdhed tilstræbes at være mindre end 21 °dH.	
	Vi tilstræber at producere drikkevand med lavest mulig koncentration af pesticider/nedbrydningsprodukter – og god margin til grænseværdien – under hensyntagen til energiforbrug, bæredygtig indvinding, spredning af indvinding og forsyningsikkerhed. <i>Vi har haft et enkelte tilfælde af overskridelser – og har ikke kunnet holde en god margin til grænseværdien. Læs mere side 9 og 11.</i>	
Mål for forsyningsikkerhed (drikkevand)	Vores kunder må ikke være afskåret fra vandforsyning ved ikke-planlagte vandafbrydelser i mere end 10 minutter, målt som gennemsnit pr. postadresse (max. antal forbruger-afbrydelsesminutter). <i>Performance-benchmarking nøgletal i 2020 på forbruger-afbrydelsesminutter er beregnet til ca. 15 minutter.</i>	
	Antal ledningsbrud pr. 10 km ledning tilstræbes at være mindre end 0,8.	
	Vi vil sikre den enkelte kunde et normalt vandtryk på mellem 20 og 50 mVS. Trykvariationen i forhold til normaltrykket ligger inden for +5/-10 mVS. Kortvarige større udsving kan forekomme.	
Mål for miljø (vandtab)	Vandtab på ledningsnettet målt i % af udpumpet vandmængde tilstræbes at være mindre end 8 %. <i>Vandtabet i 2020 var 3,6 %.</i>	
	Vandtab på ledningsnettet målt som det specifikke vandtab tilstræbes at ligge på samme niveau som sidste år, 1,22 m ³ /km/døgn. <i>Det specifikke vandtab i 2020 var 0,9 m³/km/døgn.</i>	
Mål for forsyningsikkerhed (spildevand)	Antal afløbsstop i forsyningsanlæg, der påvirker vandgennemstrømningen gennem ledningsnettet, tilstræbes at være mindre end 2 per 10 km. <i>Der har været 234 afløbsstop i 2020 ud af ca. 2.650 km ledning, hvilket svarer til 1,13 afløbsstop per 10 km.</i>	
	Ingen kunder må være afskåret fra at aflede spildevand i mere end fire timer. <i>Der har i 2020 været to hændelser med afløbsstop over 4 timer.</i>	
	Vi vil via vores fornyelsesindsats sikre, at der ikke sker sammenbrud på de mest kritiske ledninger (A-ledninger).	
Mål for spildevandskvalitet	De gennemsnitlige udløbskoncentrationer af kvælstof, fosfor og organisk stof fra renseanlæggene holdes under udledningstilladelserne med god margin. Rensegraden for de nævnte stoffer styres med udgangspunkt i en balanceret vurdering af myndighedskrav, energiforbrug, miljøbelastning og økonomi. <i>Se figurene 4, 5 og 6 side 19.</i>	
Mål for øget gas- og el-produktion	Vi har til stadighed fokus på at øge vores egenproduktion af energi, ikke mindst fra vores renseproces i form af mere biogas. <i>Se figur 8 side 25.</i>	
Mål for energiforbrug	Bruttoenergiforbrug pr. solgt m ³ drikkevand tilstræbes at ligge på samme niveau som sidste år, 0,33 kWh/solgt m ³ . <i>I 2020 blev resultatet 0,36 kWh/solgt m³. Årsagen er, at vi i 2020 har haft Holmehaveværket taget ud af drift i forbindelse med renovering. Læs mere side 12.</i>	
	Nettoenergiforbrug pr. solgt m ³ drikkevand tilstræbes at ligge på samme niveau som sidste år, 0,31 kWh/solgt m ³ . Ved beregning af nettoenergiforbruget indgår eventuel egenproduktion af vedvarende energi, som fx solcelleanlæg. <i>I 2020 blev resultatet 0,34 kWh/solgt m³. Årsagen er, at vi i 2020 har haft Holmehaveværket taget ud af drift i forbindelse med renovering. Læs mere side 12.</i>	
	Bruttoenergiforbrug til transport og rensning af spildevand pr. solgt m ³ drikkevand i oplandet tilstræbes at ligge på samme niveau som sidste år, 1,85 kWh/solgt m ³ . <i>I 2020 blev resultatet 1,69 kWh/solgt m³.</i>	
	Nettoenergiforbrug til transport og rensning af spildevand pr. solgt m ³ drikkevand i oplandet tilstræbes at ligge på samme niveau som sidste år, -0,31 kWh/solgt m ³ . Ved beregning af nettoenergiforbruget indgår egenproduktion af vedvarende energi som fx produktion af biogas. <i>I 2020 blev resultatet -0,66 kWh/solgt m³, hvilket er bedre end sidste år.</i>	
TOTEX	I 2020 skal vi reducere totalomkostninger (TOTEX) med 2,4 % på vand og 4,7 % på spildevand i forhold til 2019. Målene er en konsekvens af den seneste regulering jf. vandsektorloven.	

Oversigten viser resultater relateret til kravene i årsregnskabslovens § 99a og § 99b samt de 10 principper i FN's *Global Compact*. Desuden vises resultater for vores egenudviklede VCS-indikatorer.

VCS-indikator	Emne	2016	2017	2018	2019	2020
---------------	------	------	------	------	------	------

Drikkevand						
	Vandtab i ledningsnettet, mio. m ³	0,6	0,5	0,7	0,5	0,4
	Solgt drikkevand, mio. m ³	8,7	8,8	9,1	9,2	9,4
VCS9.1	Antal kildepladser, hvor der er udarbejdet handleplaner	4	4	4	4	4
VCS9.2	Areal på kildepladser, hvor der er gennemført grundvandsbeskyttelse i forhold til det samlede beskyttelsesbehov, %	33	35	40	40	40

Spildevand						
	Overløb fra kloak til natur, mio. m ³ Data er baseret på beregningsmodel og er behæftet med usikkerhed	1,2	0,94	0,9	1,77	1,62
VCS10.1	Udledt mængde rensat spildevand, mio. m ³	31,8	28,1	26,6	30,0	29,4
VCS10.2	Rensekvalitet på udvalgte parametre i rensat spildevand	Se figur side 19				
VCS10.3	Recipient for udledt rensat spildevand	Nærliggende å, Odense Fjord og Lillebælt				
VCS10.4	Initiativer og tiltag til sikring af sikker drift på spildevandsanlæg	Læs side 14 og 17				
VCS5.1	Initiativer til reduktion af miljøfremmede stoffer i spildevandsslam	Læs side 18				
VCS5.2	Initiativer til genanvendelse af næringsstoffer i spildevandsslam	Læs side 18 og 26				

Bæredygtig udvikling						
Reduktion i påvirkning ved vandindvinding						
VCS3.1	Udvikling af grundvandsstand på udvalgte borer	Læs side 24				
VCS3.2	Udvikling af den oppumpede mængde grundvand, mio. m ³	9,9	9,9	10,0	10,0	10,2
VCS3.3	Gennemsnitlig indvindingsmængde pr. indvindingsboring, m ³ pr. boring	235.300	220.000	245.000	223.500	237.100
VCS3.4	Overvågning i vandføringen i udvalgte vandløb, antal målesteder	1	1	1	2	2
Energi						
	Energiforbrug, GWh	24,3	24,1	24,0	23,9	24,2
	Energiproduktion, vedvarende energi, GWh	21,6	22,7	23,4	24,2	27,5
	Forskel (produktion-forbrug), GWh	-2,7	-1,4	-0,6	0,3	3,3
Restprodukt						
	Okkerslam fra bundfældningsbassiner på vandværker, ton *Fra renovering af Holmehaveværket.	0	98	19	0	198*
	Biogødning fra renseanlæg, ton	20.431	22.017	22.600	22.700	23.500
	Genbrugeligt affald inkl. ren jord, ton	53.350	35.786	34.720	113.902	89.355
	Brændbart affald, ton	913	436	408	395	346
	Farligt affald, ton	2,7	6,3	4,7	6,0	8,1
	Deponi inkl. forurenede jord, ton	10.143	15.134	8.859	15.000	17.031

Medarbejdere						
	Antal medarbejdere omfattet af overenskomst (%)	100	100	100	100	100
	Antal medarbejdere m. adgang til kollektive forhandlinger (%)	100	100	100	100	100
	Tilfælde af diskrimination	0	0	0	uvist	0
	Kønsdiversitet i bestyrelsen opgjort som antal politisk udpegede og eksterne bestyrelsesmedlemmer, der er mænd hhv. kvinder. Ift. ÅRL § 99 b har vi alene to uafhængige bestyrelsesmedlemmer, hvorfor vi har opnået ligelig kønsfordeling.	4 hhv. 2	4 hhv. 2	3 hhv. 3	3 hhv. 3	3 hhv. 3
	Kønsdiversitet i øvrige ledelse (chefteam). Antal mænd hhv. kvinder	5 hhv. 2	5 hhv. 2	5 hhv. 2	4 hhv. 3	4 hhv. 3

VCS-indikator	Emne	2016	2017	2018	2019	2020
---------------	------	------	------	------	------	------

	Medarbejder, antal	218	221	214	214	218
	Kønsfordeling, mænd og kvinder, %	71 og 29	68 og 32	66 og 34	65 og 35	66 og 34
	Gennemsnitsalder, år	48	49	49	49	49
	Medarbejderomsætning (%)	4,1	5,9	7,9	9,7	7,3
	Andel medarbejdere med gennemført værdisamtale (%)	64	84	6	95	88
	Antal medarbejdere der har gennemført træning og udvikling. Antal timer i gennemsnit pr. medarbejder	209 83	207 62	204 69	195 60	188 37
	Antal medarbejdere gennemført sundhedstjek, %	59	58	65	59	37
	Antal arbejdsulykker (med og uden fravær)	12	5	10	8	8
	Antal nærvædhændelser	-	27	82	47	45
VCS7.1	Effekten af indsatser til forebyggelse af fravær, opgjort som det årlige sygefravær i antal total sygedage pr. medarbejder samt kortidsfravær	10,5 samt 4,5	9,1 samt 4,9	8,7 samt 5,3	8,7 samt 5,8	8,4 samt 6,2
VCS7.2	Fastholdelse af medarbejdere der er afskedigelsestruede pga. sygefravær, antal medarbejdere vendt tilbage efter sygefravær	19	14	11	18	14

Samfund						
	Antal kontrolbesøg vedrørende arbejds- og sociale klausuler	4	10	6	8	2
	Kundeklager behandlet i klage-team	4	0	2	1	2
VCS6.1	Årlige virksomhedspraktikanter	7	10	17	11	12
VCS6.2	Løntilskudsjob for personer uden for arbejdsmarkedet	0	0	0	0	0
VCS6.3	Ansættelse af personer med nedsat arbejdsevne eller handicaps	4	4	3	3	3

Virksomhed						
Økonomi						
	Anlægsverdi, mia. kr.	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2
	Omsætning, mio. kr.	560	572	501	498	491
	Egenkapital, mia. kr.	6,4	6,4	6,4	6,9	7,1
VCS2	Soliditetsgrad, %	75	76	76	83	86
God forretningskik						
	Korruption, antal hændelser	0	0	0	0	0
	Whistleblowerordning, anvendelse	-	-	-	-	0
VCS4.1	Gennemførte udbud/indgåede kontrakter med vægt på bæredygtigt indkøb i 2020	27	6	22	13	5
Investering i udvikling og innovation						
VCS1.1	Årlig investering i U&I, mandskabstimer i årsværk	3,6	3,8	6,4	6,6	8,5
VCS1.1	Årlig investering i U&I, nettoudgifter i mio. kr.	1,9	2,9	8,5	5,7	7,0
VCS1.2	Årlig investering i U&I-projekter i forhold til omsætningen, %	0,3	0,5	1,7	1,1	1,4

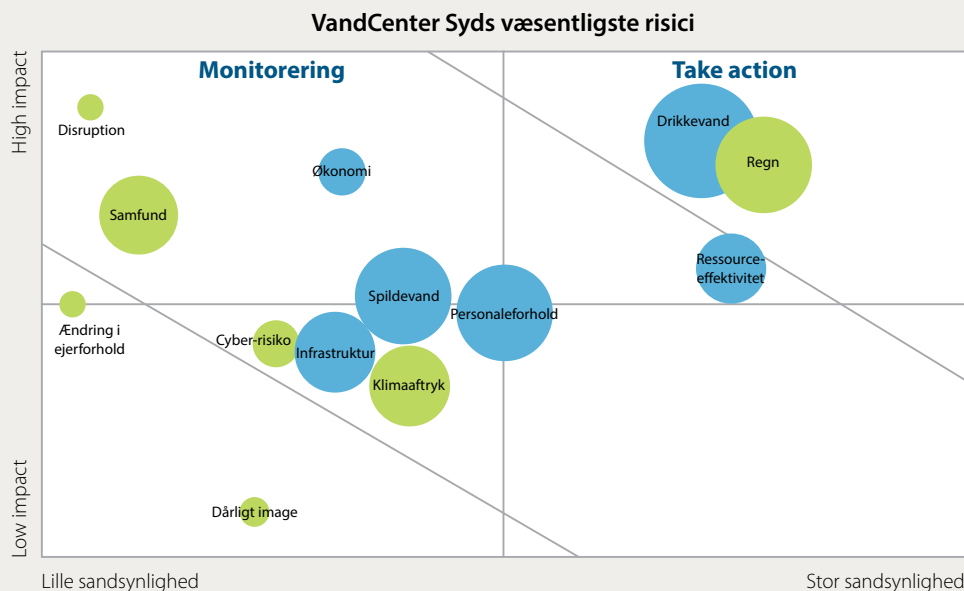
Vores overordnede ledelsespolitik er beskrevet i vores ledelsessystem. Vi arbejder i øjeblikket med at opdatere den overordnede ledelsespolitik i forlængelse af arbejdet med Strategi 2020 - 2024. Den overordnede ledelsespolitik er understøttet af en række politikker, og et uddrag er nævnt i denne oversigt, hvor de er opstillet efter kravene til politikområder i årsregnskabsloven.

Krav i årsregnskabsloven til politikområde	Understøttende politikker i VandCenter Syd	Vi har tilsluttet os
Miljø – herunder at reducere klimapåvirkningen ved vores aktiviteter	Ejerpolitik Asset Management politik Innovationspolitik Grundvandspolitik	FN's <i>Global Compact</i> Miljøledelse Kvalitetsledelse Arbejdsmiljøledelse Fødevaresikkerhed (drikkevand) Mangfoldighedsskarter
Sociale forhold	Drikkevandspolitik (fødevaresikkerhedspolitik) IT-sikkerhedspolitik	
Medarbejderforhold	Ejerpolitik Arbejdsmiljøpolitik Ansættelsespolitik Lønpolitik Seniorpolitik Rygepolitik Alkohol og rusmiddelpolitik Politik for modtagelse af gaver Privatlivspolitik Fraværs- og fastholdelsespolitik Graviditetspolitik	
Respekt for menneskerettigheder	Krav til klausuler i Ejerpolitik Privatlivspolitik	
Antikorruption og -bestikkelse	Politik for modtagelse af gaver Prokuraregler/underskriftsprocedure Whistleblowerpolitik*	

*ikke gældende for SamAqua

Strategisk risikovurdering

Vi opdaterede i februar 2020 vores strategiske risikovurdering af dels udefrakommende risici for VandCenter Syd som vandselskab og dels risici for vores påvirkning af natur, mennesker eller samfundsudvikling. Vi arbejder i øjeblikket med procesoptimering – herunder en fast tilbagevendende risikovurdering – hvorfor den ikke er opdateret siden januar 2020. Nedenstående risikomatrix viser de risici, vi har vurderet som de væsentligste. Markeringen af risici er med to farver: Blå angiver områder, hvor vi som vandselskab er den primære aktør, mens grøn markering angiver, at risikofaktoren påvirkes eller håndteres primært i partnerskaber eller fællesskaber.

Data i Ansvarlighedsrapport 2020 er opgjort efter metoderne beskrevet i skemaet herunder.

Data	Opgørelsesmetode
Drikkevand	
Vandets hårdhedsgrad	Opgjort ud fra analyser fra rentvandsafgang vandværker som højeste og laveste værdi for hårdhedsgrad. Hårdhedsgrad beskriver vandets indhold af opløst calcium og magnesium.
Samlet vandtab i ledningsnettet	Samlet vandtab i ledningsnettet er differencen mellem udpumpet vand og solgt drikkevand. I data indgår brandvæsnet brug af vand til brandslukning, umålt forbrug samt målt vand til udskylningsformål, vand fra vandposte mv.
Solgt drikkevand	Mængden af solgt drikkevand opgøres ud fra kundernes fakturerede mængde (årsafslæsning den 31. december) eller i få tilfælde ved skøn. Data er inkl. salg til andre vandforsyninger mv. og excl. sekundavand.
Antal handleplaner for vores kildepladser, VCS9.1	Antal kildepladser, hvor der er udarbejdet handleplaner.
Areal, hvor vi ønsker at beskytte grundvandet, VCS9.2	Areal, hvor der er gennemført grundvandsbeskyttelse i forhold til det samlede beskyttelsesbehov på VandCenter Syds kildepladser. Det beskyttede areal er opgjort efter tinglyste deklarationer om grundvandsbeskyttelse eller jordfordelingsoverenskomster. Det samlede beskyttelsesbehov er angivet i Strategi for grundvandsbeskyttelse.
Spildevand	
Overløb fra kloak til natur	Overløb fra regnvandstanke på Ejby Mølle renseanlæg og Nordvest renseanlæg er målte værdier. Overløb i Odense og Nordfyn er beregnet med modelleringssystemerne henholdsvis WEST og Mike Urban. Der er brugt henholdsvis 8 og 3 regnmålere. Den samlede overløbsmængde er behæftet med stor usikkerhed.
Renset spildevand VCS10.1	Data er målte værdier på udløb renseanlæg. Excl. afløb fra regnvandstankene.
Renseresultat af spildevand på figur 4, 5 og 6, VCS10.2	Koncentrationen af organisk stof, kvælstof og fosfor er baseret på eksterne analyser. Analyseresultaterne trækkes fra PULS-systemet, der administreres af Miljøstyrelsen. Koncentration af organisk stof, kvælstof og fosfor er beregnet på basis af vægtede gennemsnit af udledt stofmængde i forhold til summen af den udledte vandmængde fra alle renseanlæg.
Rensning fjerner kvælstof og fosfor Figur 7	Forskellen på total mængde næringsstoffer i ind- og udløb på renseanlæggene. Mængden af næringsstoffer i ind- og udløb er baseret på analyseresultater fra eksternt analyselaboratorium.
Spildevand til renseanlæg	Data er målte værdier på indløb renseanlæg. Excl. afløb fra regnvandstankene.
Bæredygtig udvikling	
Oppumpet grundvand, VCS3.2	Data fra opgørelsen af Produktion og forbrug (målerdata fra SRO) tillagt skyllevandsmængde fra filterbelastningsrapport. Data er angivet inkl. sekundavand.
Indvundet mængde grundvand pr. boring, VCS3.3	Gennemsnitlig indvundet mængde grundvand (inkl. sekundavand) pr. indvindingsboring i drift i indeværende år (excl. grundvandssænkning på Ejby Mølle).
Elforbrug 1 m ³ drikkevand Side 25	"Elforbrug til drikkevand" i forhold til "solgt drikkevandsmængde" i vandforsyningsområdet, excl. sekundavand. "Elforbrug til drikkevand": indvinding (excl. Palnatøkeboring), vandværker, højdebeholdere, trykforøgere, kvarterbrønde, 30 % af elforbrug på Vandværksvej til administration/serverforbrug og inkl. anvendt solcelleenergi.
Elforbrug 1 m ³ spildevand Side 25	"Elforbrug til spildevand" i forhold til "Solgt drikkevandsmængde" fra offentlige og private vandværker i spildevandsforsyningsområdet. "Elforbrug til spildevand": transport, rensning, 70 % af elforbrug på Vandværksvej til administration/serverforbrug og inkl. anvendt solcelleenergi.
Elforbrug til 1 m ³ vand fra hanen	Summen af elforbrug til "1 m ³ drikkevand" og "1 m ³ spildevand" (jf. nedenfor).
Energi-regnskab: Energiforbrug og -produktion	Energiforbrug er summen af elforbrug opgjort på baggrund af data fra Energi Danmark (AS-fyn.dk i 2019) og Fjernvarme Fyn. Forbrug af naturgas er baseret på skøn fra Naturgas Fyn. Forbrug af fyringsolie baseret på faktura fra leverandør. Transport af biogødning med lastbil er beregnet ud fra antal kørte læs ganget med oplysninger fra "Transport-deklaration af energi og emissioner" i ITD's miljøberegner. Transport af biogødning med traktor fra nordfynske renseanlæg er beskrevet under "CO ₂ -regnskab: Brændstof transport". Kørsel i firmabiler og slamsuger mv. er beregnet ud fra indkøbt brændstofmængde til firmabiler ganget med Energistyrelsens standardfaktor for brændstofdier. Egenproduceret energi fra biogas og sol er opgjort fra egne rapporter.
CO ₂ -regnskab, side 25: Brændstof transport	Transport af biogødning med lastbil er beregnet ud fra antal kørte læs ganget med oplysninger fra "Transport af energi og emission" i ITD's miljøberegner. Transport af biogødning med traktor fra nordfynske renseanlæg er beregnet efter antal kørte kilometer gange 0,031 l/ton/km. Opgjort efter følgende: "Metoder til måling og besparelser af energiforbrug ved transport og jordbearbejdning", forfatter: Jens Johnsen Høy, AgroTech 2009. Emission fra kørsel i firmabiler og slamsuger mv. er baseret på data fra Leaseplan.

Data	Opgørelsesmetode
CO ₂ -regnskab, side 25: Emissioner fra spildevandsbehandling	Der er anvendt nøgletal fra et forskningsprojekt "Monitering og minimering af lattergasemission fra renseanlæg". Metan er beregnet ud fra, at 0,1 % af organisk stof, målt i indløb renseanlæg, afgasses. Ved beregning af emission fra kompostering af slam er anvendt: "Miljøvurdering af genanvendelse og slutdisponering af spildevandsslam".
CO ₂ -regnskab, side 25: Forbrug af el og varme	Forbrug af el og varme er baseret på målerdata, der omregnes til CO ₂ -emissioner ved brug af emissionsfaktorer fra hhv. energinet.dk og Fjernvarme Fyn.
CO ₂ -regnskab, side 25: Køb af miljøvenlig el	Oprindelsescertifikater er købt hos Energi Danmark fra dansk uspecifiseret vindenergi.
CO ₂ -regnskab, side 25: CO ₂ -optag i skov m.m.	Opgjort ved notat fra Københavns Universitet: Johannsen, V: K., Nord-Larsen, T., Vesterdal, L., & Bentsen, N. S., (2019). Kulstofbinding ved skovrejsning. Hvor konklusionen er, at der bindes gennemsnitlig 12 ton CO ₂ -ækv/ha/år ved skovrejsning siden 1990. Da VCS er en af parterne i skovrejsningen, regnes med at 50% af skovenes kulstofbinding kan medtages i regnskabet.
CO ₂ -regnskab, side 25: Egenproduktion af grøn energi	Solgt mængde energi gange emissionsfaktor for el som angivet i den senest tilgængelig generelle deklaration fra Energinet. For fjernvarme anvendes specifik emissionsfaktor fra Fjernvarme Fyn tillagt produceret solenergi gange emissionsfaktor for el som før nævnt.
Restprodukt:	Mængder baseret på opgørelse fra eksterne affaldsmottagere/-behandlere. Okkerslam opgøres på baggrund af faktura fra eksterne (vejning v/modtager). Brændbart affald er ristegods fra indløb på renseanlæg samt dagrenovation. Farligt affald afleveres til godkendte modtagere, bl.a. Marius Pedersen A/S. Affald til deponering er bl.a. vådt slam fra slamsugere og beton.
Restprodukt: Biogødning	Data er fra vejninger af biogødning på renseanlæg.
Restprodukt: Ren jord og forurennet jord	Opgøres efter transportør eller entreprenørs oplysninger samt angivelser i Jord-Web.
Medarbejdere	
Kønsdiversitet i øverste ledelse	Kønsdiversitet i øverste ledelse opgøres som antal politisk udpegede og eksterne bestyrelsesmedlemmer – og i øvrige ledelse er det en opgørelse i chefteamet.
Antal medarbejdere	Opgjort efter antal fastansatte pr. 31/12. Inkl. projektansatte og elever, excl. praktikanter, studentermedhjælpere og barselsvikarer.
Gennemsnitsalder	Udregnes efter udtræk fra HR-system pr. 31/12.
Medarbejderomsætning	Fastansatte medarbejdere, der forlader selskabet i regnskabsåret, i forhold til antal fastansatte medarbejdere pr. 31/12.
Værdisamtaler	Udtræk fra HR-system over afholdte værdisamtaler i året samt opgørelse over afholdte værdisamtaler for vores medarbejdere i Administrationsservice Fyn. Angivet i % af samtlige medarbejdertal pr. 31/12.
Træning og uddannelse	Opgørelsen er baseret på udtræk fra ledernes/medarbejdernes timeregistrering i AX (trænings- og udviklingsaktiviteter, seminarer og konferencer). Opgjort i forhold til samlede antal medarbejdere pr. 31/12.
Gennemført sundhedstjek	Opgørelse fra ekstern kilde.
Anciennitet i gennemsnit	Udtræk fra HR-system for alle fastansatte medarbejdere pr. 31/12.
Arbejdsulykker og nærvedhændelser	Personskade forårsaget af en hændelse eller påvirkning, der giver anledning til mindst én dags fravær. Arbejdsulykker med fravær registreres i Arbejdstilsynets database, Easy, og i VandCenter Syds database. Arbejdsulykker uden fravær og nærvedhændelser registreres i VandCenter Syds database.
Sygefravær, VCS7	Korttidsfravær <10 arbejdsdage og langtidsfravær ≥ 10 arbejdsdage. Sygefravær er fra udtræk af AX-timeregistrering samt opgørelse over antal sygedage for vores medarbejdere i Administrationsservice Fyn. Sygefravær for fastansatte medarbejdere er beregnet som antal arbejdsdage (mandag – fredag) med sygemelding i gennemsnit pr. medarbejder. Det er ekskl. fravær ifm. barsel- og fædreorlov samt barnets 1. og 2. sygedag.
Samfund	
Kundeklager behandlet i klageteam	Antal kundeklager, der ikke umiddelbart kan løses til alles tilfredshed, og som er behandlet i klageteamet, hvor relevante medarbejdere/ledere gennemgår sagen i detaljer og træffer en afgørelse efter samtale med kunden.
Virksomheden	
Nettoudgifter samt årsværk til udviklings- og innovationsprojekter, VCS1.1	Årlig investering i U&I-projekter (mandskabstimer og øvrige udgifter). Udtræk i AX (U&I-sager og eksterne tilskud) i VandCenter Syd Holding. Det er netttotal, dvs. udgifter til løn og andre udgifter fratrukket eksterne fondsmidler. Ét årsværk er defineret som 1.613 timer/år.
Nettoudgifter til udviklings- og innovationsprojekter i forhold til samlede omsætning, VCS1.2	Årligt investeret beløb i udviklings- og innovationsprojekter i forhold til omsætningen. Regnskabspraksis for omsætning fremgår af årsregnskab for VandCenter Syd Holding as.
Økonomiske hoved- og nøgletal	Regnskabspraksis er angivet i årsregnskab for VandCenter Syd Holding as.

Til VandCenter Syd Holding as' interessenter

Vi har af VandCenter Syd Holding as fået til opgave at afgive en erklæring med begrænset sikkerhed på ikke-finansielle data, der indgår i virksomhedens Ansvarlighedsrapport 2020, og som dækker regnskabsåret 1. januar - 31. december 2020.

Vores konklusion

På grundlag af de af os udførte handlinger og det derved opnåede bevis er vi ikke blevet bekendt med forhold, der giver os anledning til ikke at konkludere, at de ikke-finansielle data anført på siderne 42-43, data vedrørende vandets hårdhedsgrad side 11, data vedrørende rensning af spildevand side 19, data vedrørende energiforbrug og -produktion side 25, CO₂-regnskabet side 26 og medarbejderdata side 29 i Vandcenter Syd Holding A/S' Ansvarlighedsrapport 2020 er opgjort i henhold til anførte dataopgørelsesmetoder på side 45-46, og at VandCenter Syd Holding as' Ansvarlighedsrapport 2020 understøtter FN's Global Compact med de data og informationer, der fremgår af rapporten.

Denne konklusion skal læses i sammenhæng med vores øvrige kommentarer i denne erklæring.

Hvad vi erklærer os om

Omfanget af vores arbejde var at opnå begrænset sikkerhed om:

- de ikke-finansielle data anført på siderne 42-43, data vedrørende vandets hårdhedsgrad side 11, data vedrørende rensning af spildevand side 19, data vedrørende energiforbrug og -produktion side 25, CO₂-regnskabet side 26 og medarbejderdata side 29 i Vandcenter Syd Holding as' Ansvarlighedsrapport 2020, og
- hvorvidt Ansvarlighedsrapporten 2020 er udarbejdet i overensstemmelse med principperne i FN's Global Compact.

Anvendte faglige standarder og grad af sikkerhed

Vi har udført erklæringsopgaven med begrænset sikkerhed i overensstemmelse med ISAE 3000 (ajourført), "Andre erklæringer med sikkerhed end revision eller review af historiske finansielle oplysninger".

Omfanget af en erklæringsopgave med begrænset sikkerhed er betydeligt mindre end en erklæringsopgave med høj sikkerhed hvad angår både risikovurderingsprocedurer, herunder forståelse af de interne kontroller, og de udførte procedurer til håndtering af de vurderede risici. Den opnåede sikkerhed, der opnås ved en erklæringsopgave med begrænset sikkerhed,

er således betydeligt mindre end den sikkerhed, der ville være opnået, hvis vi havde udført en erklæringsopgave med høj sikkerhed.

Vores uafhængighed og kvalitetsstyring

Vi har overholdt kravene til uafhængighed og andre etiske krav i de etiske regler for revisorer, Code of Ethics for Professional Accountants, udstedt af International Ethics Standards Board for Accountants, der bygger på de grundlæggende principper om integritet, objektivitet, faglig kompetence og fornøden omhu, fortrolighed og professionel adfærd. PwC er underlagt international standard om kvalitetsstyring, ISQC 1, og anvender således et omfattende kvalitetsstyringssystem, herunder dokumenterede politikker og procedurer vedrørende overholdelse af etiske krav, faglige standarder og gældende krav i lov og øvrig regulering. Vores arbejde er udført af et uafhængigt tværfagligt team med erfaring inden for bæredygtighedsrapportering.

Forståelse af metoder for rapportering og måling

De ikke-finansielle data skal læses og forstås i sammenhæng med anførte dataopgørelsesmetoder på s. 45-46 som ledelsen har eneansvar for at udarbejde og anvende. Fraværet af en generelt gældende praksis for opgørelse af ikke-finansielle data, som man kan henholde sig til hvad angår vurdering og opgørelse af ikke-finansielle data, gør det muligt at anvende forskellige, men acceptable, måleteknikker, hvilket kan påvirke sammenligneligheden mellem forskellige virksomheder og mellem forskellige perioder.

Det udførte arbejde

Vi forventes at planlægge og udføre vores arbejde med henblik på at kunne overveje risikoen for væsentlig fejlinformation i de pågældende data og informationer. I denne forbindelse, og på grundlag af vores faglige vurdering, har vi:

- gennemført forespørgsler vedrørende metoder, procedurer og intern kontrol samt foretaget udvalgte interviews med de ansvarlige for data og rapportering, herunder stikprøvevis kontrol af den underliggende dokumentation,
- foretaget en vurdering af, hvordan VandCenter Syd Holding as har rapporteret i forhold til de ti principper, der er omfattet af FN's Global Compact,
- læst den øvrige information inkluderet i Ansvarlighedsrapporten 2020 med henblik på at identificere uoverensstemmelser i forhold til de ikke-fin-

sielle data omfattet af vores erklæring, og vurderet resultaterne af de udførte handlinger.

Ledelsens ansvar

Ledelsen i VandCenter Syd Holding as er ansvarlig for:

- udformning, implementering og opretholdelse af intern kontrol for data og informationer, der er relevante for udarbejdelsen af virksomhedens Ansvarlighedsrapport 2020, og for at sikre, at information heri er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl,
- etablering af objektive regnskabsprincipper for udarbejdelsen af data,
- måling og rapportering af data i Ansvarlighedsrapport 2020 på grundlag af de anvendte dataopgørelsesmetoder; og
- at sikre at Ansvarlighedsrapport 2020 understøtter FN's Global Compact med de data og informationer, der fremgår af rapporten.

Vores ansvar

Vi er ansvarlige for at:

- planlægge og udføre opgaven med henblik på at opnå begrænset sikkerhed om, hvorvidt ikke-finansielle data, der indgår i Ansvarlighedsrapporten 2020, er opgjort i henhold til de anførte dataopgørelsesmetoder på s. 45-46,
- vurdere hvorvidt VandCenter Syd Holding as' Ansvarlighedsrapport 2020 understøtter FN's Global Compact med de data og informationer, der fremgår af rapporten,
- udtrykke en uafhængig konklusion på grundlag af de udførte procedurer og det opnåede bevis; og
- rapportere vores konklusion til VandCenter Syd Holding as' interessenter.

Odense, den 12. april 2021

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret
Revisionspartnerskab
CVR no. 3377 1231

Claus Dalager
Statsautoriseret revisor

Jens Pultz Pedersen
Civilingeniør, HD

dit vand vores element

VandCenter Syd

Vandværksvej 7
5000 Odense C

Tlf. 63 13 23 33

E-mail: info@vandcenter.dk

Web: vandcenter.dk

Find os også på:

facebook.com/vandcentersyd

vandcenter.dk/linkedin

